Naruszone plomby w masońskiej „świątyni"

Wydanie A B C

Cena 10 gr.

DZIENNIK POLSKI

WYCHODZI RANO

Rok IV. | Prenumerata z dostawą . . 2·75 | Lwów, niedziela 1 stycznia 1939 r. | Codziennie korespondencje z prowincji | Nr. 360

Prasowe fantazje i rzeczywistość

Porażka opozycji w wyborach samorządowych

w powiecie baranowickim, sieradzkim, warszawskim, kutnowskim i gostynińskim

Warszawa, 31. 12. (Tel. wł. — l. r.) Posługując się nieścisłymi informacjami, niektóre pisma stołeczne podały wiadomość o rzekomym zwycięstwie ugrupowań opozycyjnych w wyborach do rad gromadzkich w pow. baranowickim, sieradzkim, warszawskim, kutnowskim i gostynińskim. Faktyczny wynik wyborów w tych powiatach przedstawia się jak następuje:

W POWIECIE BARANOWICKIM odbyły się wybory w 263 gromadach, przy czym wybrano 5.978 radnych.

LISTY GOSPODARCZE OZN i innych ugrupowań gospodarczych i zawodowych o charakterze apolitycznym

UZYSKAŁY 3.386 MANDATÓW, Str. Narodowe nie uzyskało w ogóle mandatu, Str. Ludowe nie uzyskało również mandatu, PPS — 1 mandat, inne i mniejszości narodowe — 2.591 mandatów.

W POWIECIE SIERADZKIM wybory odbyły się w 280 gromadach. Wybrano ogółem 3. 815 radnych.

LISTY GOSPODARCZE OZN i innych ugrupowań gospodarczych i zawodowych o charakterze apolitycznym

UZYSKAŁY 2.133 MANDATÓW, Str. Narodowe — 70 mandatów, Str. Ludowe — 591 mandatów, PPS — 14, grupy bez określonego oblicza politycznego — 821 mandatów, inni — 186

W POWIECIE WARSZAWSKIM wybory odbyły się w 433 gromadach, przy czym wybrano 5.476 radnych.

LISTY GOSPODARCZE OZN i innych ugrupowań gospodarczych i zawodowych o charakterze apolitycznym

UZYSKAŁY 4.007 MANDATÓW, Str. Narodowe — 481 mandatów, Str. Ludowe — 586 mandatów, PPS — 249, inni — 153.

W POWIECIE KUTNOWSKIM wybory odbyły się w 245 gromadach, przy czym wybrano 2.740 radnych.

LISTY GOSPODARCZE OZN i innych ugrupowań gospodarczych i zawodowych o charakterze apolitycznym

UZYSKAŁY 1.648 MANDATÓW, Str. Narodowe — 321 mandatów, Str. Ludowe — 684, PPS — 72 mandaty, inni — 15.

W POWIECIE GOSTYNIŃSKIM wybory odbyły się w 271 gromadach, przy czym wybrano 2.016 radnych.

LISTY GOSPODARCZE OZN i innych ugrupowań gospodarczych i zawodowych o charakterze apolitycznym

UZYSKAŁY 827 MANDATÓW, Str. Narodowe — 147 mandatów, Str. Ludowe — 677 mandatów, PPS — 12, bez określonego oblicza politycznego 353 mandaty.

Współpraca Z. N. P. ze Stow. Chrz.-Nar. Nauczycieli?

Warszawa, 31. 12. (Tel. wł.—l. r.) Duże zainteresowanie wywołała pogłoska, że podobno ma się odbyć konferencja specjalnych komisyj, wyłonionych przez Związek Nauczycielstwa Polskiego i Stowarzyszenie Chrześcijańsko-Narodowe Nauczycieli celem omówienia ewentualnej możliwości współpracy. Potwierdzenia tej wiadomości na razie brak.

Kara śmierci za kidnaperstwo

Wiedeń, 31. 12. (PAT) W Austrii wprowadzono ustawę, przewidującą karę śmierci za napady na samochody oraz za porywanie dzieci w celach otrzymania okupu.

Jak przed tysiącem lat

Zadroga spaliła Jehowę i tańczyła przy miodzie „taniec Kupały"

Warszawa, 31. 12. (Tel. wł. — l. r.) W Warszawie odbył się w dniu wigilijnym po raz pierwszy obrzęd t. zw.

Opiaty starosłowiańskiej.

Uroczystość poświęcona była czci zmarłych przodków i urządzona przez zespól Zadroga. Uroczystość wypełniono całym szeregiem obrzędów starosłowiańskich. Nastąpiło

usunięcie „czarnego boga" przez Światowida, syna Swaroga, t. j. Boga Słońca. Zebrani odtańczyli taniec Kupały, zakończony spaleniem Jehowy.

W czasie uroczystości czytano rozprawy, dotyczące mitologii starosłowiańskiej. Uczestnicy

pili tylko miód,

nie używając ani wódki, ani innych alkoholów.

Zadroga ma zamiar corocznie kontynuować obrzęd Opiaty, wskrzeszając szereg innych obrzędów starosłowiańskich.

Rewelacje wyborcze w Łodzi

15 głosów od 11 głosujących...

Warszawa, 31. 12. (Tel. wł.—l. r.) Ostatnie obliczenia wyniku wyborów do Rady Miejskiej w Łodzi wykazały, że na Falangę w 5 okręgach, mimo, iż otrzymała ona 1.050 głosów, głosowało tylko 209 osób, a zatem mniej, niż podpisało te listy, gdyż liczba podpisanych wynosiła 500 osób.

W okręgu I w Łodzi wystawił natomiast swoją listę t. zw. Żydowski Blok Gospodarczy. Obecnie okazało się, że

lista ta uzyskała 15 głosów od 11 głosujących.

Dalsze szczegóły są wprost rewelacyjne. Otóż tylko pierwszy kandydat otrzymał 11 głosów, natomiast 4 dalszych kandydatów po 1 głosie.

Okazało się również, że w 3 okręgach w Łodzi oddało głosy na listy PPS (dawna frakcja rewolucyjna) mniej osób, niż podpisało te listy.

Konserwatyści tworzą nową org. młodzieżową

Warszawa, 31. 12. (Tel. wł. — l. r.). W tych dniach odbyło się posiedzenie prezydium Stronnictwa Zachowawczego. Postanowiono rozpocząć działalność na terenie akademickim. Ponieważ — zdaniem stronnictwa — t. zw. Myśl Mocarstwowa nie przejawia aktywności, postanowiono powołać do życia Związek Młodej Myśli Mocarstwowej.

Zatwierdzenie statutu Kościoła Prawosławnego

Warszawa, 31. 12. (Tel. wł.—l. r.) W Dzienniku Ustaw z 30 bm. ogłoszone zostało rozporządzenie Rady Ministrów o uznaniu statutu wewnętrznego polskiego autokefalicznego kościoła prawosławnego. Do rozporządzenia, które weszło w życie z dniem ogłoszenia, dołączony jest pełny tekst statutu.

Ludowcy przed sądem

Warszawa, 31. 12. (Tel. wł.—l. r.) Przed sądem grodzkim w Kielcach odbyły się dwie rozprawy przeciw 4 członkom Stronnictwa Ludowego, oskarżonym o nawoływanie do bojkotu wyborów. Sąd wydał wyrok uwalniający.

Sensacyjna afera szpiegowska

Tancerka-szpieg, przyjaciółka dyplomaty

chciała przemycić model aparatu do wysadzania czołgów

Bern, 31. 12. (PAT) Opinia publiczna w Szwajcarii śledzi z zainteresowaniem przebieg śledztwa, wdrożonego w związku z zaaresztowaniem w Genewie tancerki Virginii Rota pod zarzutem szpiegostwa. Wraz z oskarżoną zaaresztowano szereg osób, m. in. detektywa genewskiego Rochat, z którym, jak wykazało śledztwo, była w zmowie.

W chwili aresztowania jej na granicy francusko-szwajcarskiej Rota miała ukryty pod suknią

model aparatu skonstruowanego w Szwajcarii, a mającego służyć do wysadzania czołgów w powietrze.

Model ten miała oskarżona oddać w Paryżu

przedstawicielowi pewnego obcego mocarstwa.

Nici śledztwa prowadzą do kilku miast, znajdujących się na pograniczu szwajcarsko-francuskim i być może do Barcelony.

Oskarżona wydalona już była z granic Szwajcarii w 1934 r., a w ostatnich czasach

utrzymywała bliższe stosunki z pewnym zagranicznym dyplomatą w Genewie.

Po przesłuchaniu tancerka rozpoczęła głodówkę w więzieniu.

Przed wizytą rzymską

„NIGDY NIE POCZYNIMY USTĘPSTW WYMUSZONYCH SIŁĄ"

Noworoczny artykuł premiera Chamberlaina

Paryż, 31. 12. (PAT) Charge d'affaires Francji w Londynie Cambon zakomunikował Foreign Office odpowiedź rządu francuskiego na notę włoską wypowiadającą układy Laval-Mussolini z roku 1935. Fakt zakomunikowania odpowiedzi francuskiej w Londynie nabiera szczególnego znaczenia w związku z oczekiwaną wizytą premiera Chamberlaina i lorda Halifaxa w Rzymie.

Ponadto Cambon poinformował Foreign Office o stanowisku rządu francuskiego w sprawie stosunków francusko włoskich. Możliwe jest, że zagadnienie tych stosunków będzie poruszone w sposób ogólny w rzymskich rozmowach premiera Chamberlaina i lorda Halifaxa, jednak — według Agencji Havasa — jest wykluczone, by w rozmowach tych poruszono konkretne zagadnienia mające związek z obecnym stanem tych stosunków.

Tylko sprawa hiszpańska

Londyn, 31. 12. (PAT.) Według opinii kół dobrze poinformowanych, podczas wizyty brytyjskich mężów stanu w Rzymie, będą przede wszystkim omawiane sprawy hiszpańskie. Premier Chamberlain miał wyrazić opinię, że uregulowanie sprawy hiszpańskiej w drodze wycofania ochotników włoskich, wytworzyłoby bardziej sprzyjającą atmosferę w stosunkach francusko - włoskich i ułatwiłoby podjęcie bezpośrednich rokowań pomiędzy Paryżem a Rzymem.

Negatywny optymizm Chamberlaina

Londyn, 31. 12. (PAT) Premier Chamberlain opublikował na łamach miesięcznika „Home and Empire" artykuł noworoczny, w którym pisze, iż doświadczenia i niepokoje roku ubiegłego zostały zrównoważone przez korzyści.

Czyniąc aluzję w sprawie dozbrojenia, premier oświadcza:

„Nasza siła zbrojna pozwala nam zakomunikować podczas obrad międzynarodowych, że poszukując przyjaźni ze wszystkimi narodami, traktujemy je w duchu sprawiedliwości i rozsądku, lecz

nigdy nie poczynimy ustępstw wymuszonych siłą."

Po zreferowaniu wydarzeń roku 1938, premier Chamberlain zauważa, iż pomimo trudności i rozczarowań, można odnotować sukcesy, które stanowią nie tylko zachętę do ponowienia wysiłków dyplomacji brytyjskiej, lecz same przez się stanowią poważny wkład w dziele polepszenia stosunków międzynarodowych. Wspominając o układach angielsko - włoskich, oraz deklaracjach angielsko - niemieckiej i niemiecko - francuskiej, premier Chamberlain konkluduje, iż

odchodzący rok nie daje podstaw do pesymizmu.

Zwycięstwo dyscypliny państwowej

Warszawa, 31. 12. (Tel. wł. — l. r.) Najnowszy biuletyn okręgu stołecznego Związku Legionistów, omawiając wyniki wyborów sejmowych oraz gromadzkich, stwierdza, że wybory dotychczasowe są etapem zwycięstwa dyscypliny państwowej i społecznej w imię decyzji ogólnych a nie partykularnych.

Katastrofalny wybuch gazu świetlnego

Alger, 31. 12. (PAT) Podczas świąt miał miejsce w centrum Algeru wybuch gazu świetlnego, nagromadzonego w piwnicach w pobliżu jednej z uczęszczanych restauracji. Jedna osoba została zabita, zaś 25 odniosło rany. 10 sklepów zostało kompletnie zniszczonych. Straty materialne obliczane są tu na setki tysięcy franków.

———

Samobójstwo czy zabójstwo kłajpedzkiego hitlerowca

Ryga, 31. 12. (PAT) Prasa ryska donosi z Kłajpedy, że wczoraj wieczorem na miejscowym cmentarzu, dozorcy znaleźli zwłoki młodego człowieka, obok którego leżał rewolwer. Okazało się, ze jest to wybitny działacz narodowo-socialistyczny organizacji kłajpedzkiej Klue.

Władze prowadzą energiczne śledztwo, celem wyjaśnienia czy zachodzi tu wypadek morderstwa, czy też samobójstwa.

Str. Nar. nie wnosi protestu

Poważne tarcia w łonie partii

Warszawa, 31. 12. (Tel. wł. — l. r.). Prasa oficjalna Stronnictwa Narodowego ogłosiła, że partia nie będzie wnosiła protestu wyborczego po wyborach samorządowych w Warszawie. Według opinii dobrze poinformowanych kół, stanowisko to oznacza sukces grupy b. posła Wierczaka, który zaoponował stanowczo przeciw dalszej demagogii pp. Kowalskiego i Bieleckiego, której rezultatem jest wyłącznie rozbijanie głosów polskich i równocześnie niepowodzenie Stronnictwa Narodowego, wyrażone ostatnio w uzyskaniu przez partię zaledwie 8 mandatów w stolicy. Grupa b. posła Wierczaka zagroziła konsekwencjami, o ileby pp. Kowalski i Bielecki chcieli pchać partię w dalszym ciągu na drogę nieodpowiedzialnej taktyki izolowania partii.

Niewniesienie protestu wyborczego, ma być wstępem do załagodzenia sytuacji, wytworzonej dla partii po nie dość silnej polityce pp. Kowalskiego i Bieleckiego.

———

Trzęsienia ziemi, mróz i eksplozja

Wiedeń, 31. 12. (PAT) W Innsbrucku i okolicy odczuto trzęsienie ziemi. Wyrządzone szkody są nieznaczne.

Wiedeń, 31. 12. (PAT) W całej Austrii śnieżyce utrudniają komunikację kolejową i drogową. Równocześnie spadła znacznie temperatura, osiągając w niektórych okolicach —28 stopni.

Wiedeń, 31. 12. (PAT) W hucie żelaznej Donnawitz w Styrii nastąpiła z nieznanych przyczyn eksplozja, przy czym kilku robotników zostało ciężko rannych. Szkody są znaczne.

Bojkot sklepów żydowskich na terenie całej Polski

Warszawa, 31. 12. (Tel. wł. — l. r.) Poszczególne ośrodki OZN przeprowadziły na całym obszarze Rzeczypospolitej propagandę bojkotu sklepów żydowskich. Akcja ta prowadzona wspólnie ze Związkiem Polskim i innymi organizacjami pokrewnymi, ma być powtarzana periodycznie w okresach największego nasilenia handlu.

OZN motywuje wymienioną akcję przeciwżydowską następującymi danymi cyfrowymi:

Liczba Żydów w Polsce określona jest obecnie na 3,572 tys. osób. Z tej liczby

przeszło 2,380 tys. osób mieszka w miastach,

a 733 tys. na wsi. Wśród ludności, utrzymującej się z rolnictwa, Żydzi stanowią 1 prc., z przemysłu i rzemiosła — 21 prc.,

a z handlu — 59 prc.

Przede wszystkim więc akcja OZN kierować się będzie na dziedzinę handlu jako najbardziej zagrożoną.

Nowy film z Errolem Flynnem i Bette Davis

Pamiętacie „Kapitana Blooda" i „Robin Hooda"? Był nim ERROL FLYNN. A pamiętacie znakomity film o fortancerkach? Jedną z nich była niezrównana BETTE DAVIS. Otóż obecnie, dzięki osobistym staraniom świetnego reżysera ANATOLA LITWAKA twórcy filmu „Mayerling" obie te znakomite gwiazdy ukażą się razem w jednym filmie p. t. „WALKA O SZCZĘŚCIE".

Film ten, który z niebywałym entuzjazmem został przyjęty przez prasę amerykańską, odznacza się niezwykle emocjonującym scenariuszem i posiada szereg monumentalnych scen, jak np. katastrofalne trzęsienie ziemi w San Francisco. — Poza FLYNNEM i BETTE DAVIS w filmie tym wystąpi szereg znakomitych aktorów, że wymienimy tu chociażby Anitę Louise (piękną Tytanię ze „Snu Nocy Letniej" Reinhardta), Iana Huntera z „Szarży Lekkiej Brygady" i w. in.

Istotnie niebywały zespół aktorski, frapująca treść filmu, reżyseria ANATOLA LITWAKA — to wszystko czyni z „WALKI O SZCZĘŚCIE" reprezentacyjny film nowego 1939 roku.

„WALKĘ O SZCZĘŚCIE" wyświetla od dziś kinoteatr ATLANTIC.

Wysokie grzywny dla skartelizowanych przedsiębiorstw

Warszawa, 31. 12. (Tel. wł.—l. r.) Za niezgłoszenie do rejestru kartelowego według umów kartelowych, organizujących spółki sprzedaży nici gumowych na rynku polskim, ukarane zostały grzywną po 5 tys. zł. następujące firmy: Angielsko-Polski Przemysł Gumowy „Gentleman" S. A. w Łodzi, Fabryka Wyrobów Gumowych „Rygawar" S. A. w Warszawie, „Sanok", Polska Spółka Akcyjna w Sanoku, Izrael Kohn S. A. w Warszawie.

Druga grzywna dotyczy Gdańsko-Gdyńskiego Porozumienia Importu śledzi brytyjskich. Ukarano 3 polskich uczestników tego porozumienia, a mianowicie firmę „Bankier" — import i eksport śledzi w Gdyni. Towarzystwo Przemysłu Rybnego Blomfeeld S. A. oraz Gdyński Import śledzi grzywną do 1000 zł.

Londyn, 31. 12. (PAT) Agencja Reutera donosi z Teheranu, że Iran zerwał stosunki dyplomatyczne z Francją. Ze strony urzędowej nie udzielono dotychczas żadnych wyjaśnień w sprawie tego kroku.

Ostatnie salto mortale

Helsinki, 31. 12. (PAT) W czasie przedstawienia w tutejszym cyrku wydarzył się tragiczny wypadek, a mianowicie podczas pokazów akrobatycznych, jeden z artystów cyrkowych runął z wysokości 12-tu metrów, ponosząc śmierć na miejscu.

Generalna czystka chilijskiego rządu „frontu ludowego"

Santiago, 31. 12. (PAT) Rząd chilijski przyjął dymisje ambasadorów w Niemczech, Hiszpanii, W. Brytanii, Włoszech, Peru, oraz przywatykanie, a także dymisje posłów we Francji, Belgii, Ekwadorze, Kolumbii, Urugwaju, Panamie, Jugosławii, Rumunii i Paragwaju.

Nowa gra nad Morzem Śródziemnym

Premier Daladier wyjeżdża w pierwszych dniach stycznia na Korsykę i do Tunisu. Podróż ta została zdecydowana natychmiast po manifestacjach w parlamencie włoskim jako zadokumentowanie całości imperium francuskiego.

Ostatnie wydarzenia zwiększyły jeszcze wagę podróży p. Daladier. Wypowiedzenie przez Włochy umowy Mussolini-Laval z 1935 r. dało manifestacjom ludności realną podstawę. Nie należy zresztą mylnie interpretować żadań włoskich. Maja one w pierwszym rzędzie na celu nie zagadnienia gospodarcze, ale polityczne.

Gra toczy sie o rzeczywistą przewage, oparta o siły militarne. Sprawy ekonomiczne, choć bardzo ważne, znajduja się na drugim planie. Virginio Gayda wyraźnie stwierdza: „Problem kolonialny nie jest tylko problemem surowców, ale także problemem równości politycznej i militarnej... Zagadnienie Tunisu jest znowu aktualne... Dzięki rozjaśniającej sile osi Rzym—Berlin wszystkie te problemy beda rozwiazane w 1939 r., w ten albo w inny sposób, bez zamiarów agresji, lub groźby".

A jednak Francja wyczuwa groźbę dość wyraźnie. Premierowi Daladier beda towarzyszyć w podróży generalissimus Gamelin, szef sztabu marynarki, wiceadmirał Darlan i szef sztabu lotnictwa, gen. Vuillemin. Od dość dawna zresztą są prowadzone w Tunisie prace fortyfikacyjne w obawie przed agresja. Zwłaszcza od strony Trypolitanii. Jednocześnie Francuzi zwiekszyli pokaźnie ilość jednostek zmotoryzowanych i pancernych, oraz wybudowali drogi strategiczne.

Francja zdaje sobie bowiem sprawe, że sytuacja zmieniła sie radykalnie od r. 1914. Wprawdzie flota francuska w dalszym ciagu przy pomocy okretów angielskich jest w stanie opanować poważną cześć morza Śródziemnego, ale rozwój floty podwodnej, i zwłaszcza lotnictwa, stawia pod znakiem zapytania swobode transportów z Afryki północnej do metropolii, lub w odwrotnym kierunku, gdyby terenem wojny miała stać się Afryka. Istnieje wprawdzie możliwość zamknięcia przesmyku Gibraltarskiego i wykorzystania szlaku przez Atlantyk z zachodnich wybrzeży Francji do Casablanci. Stąd dopiero lądem, jedyną szosą, lub jednotorową koleją na wschód. Droga ta jednak, znacznie dłuższa i mniej dogodna, wynosi od Maroka do Tunisu 1800 kilometrów.

Powstaje zatem problem zorganizowania w samej Afryce wielkich składów żywności, amunicji i materiałów pędnych, by uniezależnić się w miarę możności od transportów z Francji. Jak widzimy ogromna ilość narzucających się problemów wojskowych dostatecznie tłumaczy fakt udania się w podróż inspekcyjną wraz z premierem Daladier najwyższych zwierzchników armii francuskiej.

Jednakowoż żadania włoskie mają inne jeszcze cele, mianowicie kanał Sueski i Dżibuti, o którym p. Farinacci, członek wielkiej rady faszystowskiej, powiedział, że jest „wrzodem w zdrowym ciele Etiopii; a gdy wrzód dojrzeje, to się go przekłuwa".

Czy także w odniesieniu do tych kwestii Francuzi beda tak nieustępliwi? Przyszłość pokaże.

W każdym bądź razie jest już dziś rzeczą bezsporną, że tendencja szukania ugody z państwami „osi" za pomocą kompromisów takich jak monachijski, traci z każdym dniem zwolenników we Francji. Nadzwyczajny kongres partii socjalistycznej już się wypowiedział za rezolucją b. ministra Bluma, przeciwstawiającą się zdecydowanie układom monachijskim. Tak samo nie zapowiada łatwego porozumienia zdecydowana wola rządu francuskiego „nieustąpienia nikomu ani jednego cala terytorium, należącego do Francji".

Rumunia kontynuuje politykę sojuszu z Polską

Expose rumuńskiego ministra spraw zagranicznych

Bukareszt, 31. 12. (PAT.) Minister spraw zagranicznych Gafoncu, wygłosił przez radio expose w sprawie polityki zagranicznej Rumunii, oświadczając, iż polega ona na umiłowaniu pokoju, realizmie, dawnych i wiernych przyjaźniach,, zaś ma na celu obronę interesów Rumunii. Polityka zagraniczna Rumunii rozwija się pod przewodnictwem króla, który zapewnia jej ciągłość, zaś czerpie źródło siły wyłącznie w świadomości rumuńskiej oraz w sile zbrojnej.

Wspomniawszy o ostatniej podróży króla Karola 2-go za granicę, który w szeregu stolic europejskich zadokumentował, iż Rumunia pragnie być obecną przy wszelkiej pokojowej współpracy oraz podkreśliwszy twórczą rolę Włoch, minister Gafencu przeszdł do omówienia roli wielkich i mniejszych państw Europy wschodniej, zaznaczając, że

Rumunia będzie kontynuowała politykę sojuszu z Polską.

Następnie min. Gafencu podkreślił przyjazne stosunki łączące Rumunię z Czechosłowacją, oraz wszechstronną współpracę ze sprzymierzoną Jugosławią.

Polityka rumuńska opiera się również na pakcie bałkańskim z Turcją i Grecją. Rumunia poczyni wysiłki celem doprowadzenia do możliwie najlepszego porozumienia również z innymi sąsiednimi państwami dunajskimi. — Z ZSRR Rumunia pragnie utrzymywać pokojowe stosunki dobrego sąsiedztwa, wzmocnione przez pokojowe protokóły i pakty oraz konwencję określającą pojęcie napastnika.

Co się tyczy zagadnień mniejszościowych, to

Rumunia zwróci się do mocarstw kolonialnych o ułatwienie pokojowego i trwałego rozwiązania zagadnienia żydowskiego w drodze zwiększenia możliwości emigracyjnych.

Wszystkie mniejszości w Rumunii będą korzystały z praw zagwarantowanych konstytucją. Utworzenie komisariatu generalnego do spraw mniejszości narodowych, oraz jego statut, przewidują uprawnienia, z których korzystać będą mniejszości z wyjątkiem elementów, które nie zamierzają rozwijać swej działalności w ramach państwa rumuńskiego.

Rumunia wykonuje swe zobowiązania na podstawie absolutnej niezależności i integralności ttrytorialnej, na której pogwałcenie nie pozwoli żaden Rumun. Zwalczając obce ideologie,

Rumunia zwalcza jednocześnie wszelką interwencję zewnętrzną

w przekonaniu, że obrona niezawiłości przeciwko wpływom zagranicznym stanowi obronę pokoju przeciwko niebezpieczeństwu wojny.

Rozporządzenie wykonawcze

o zryczałtowanych podatkach

Warszawa, 31. 12. (Tel. wł. — l. r.). W **dniu** 29 b. m. odbyło się w Związku Izb posiedzenie, w którym wzięli udział przedstawiciele Izb i organizacji rzemieślniczych. Posiedzenie zostało zwołane w celu zaopiniowania projektów rozporządzeń wykonawczych Ministerstwa Skarbu dotyczących

zryczałtowanego podatku obrotowego i podatku dochodowego,

które to projekty po wprowadzeniu odpowiednich uzupełnień zostały przez komisję przyjęte. Najważniejszym z uzupełnień do projektu rozporządzenia o ryczałcie podatku dochodowego był wniosek rozciągnięcia poboru ryczałtu na obszar całego Państwa, a więc także na województwa zachodnie i powiat działdowski.

Omawiano również konsekwencje, wynikające z wchodzącej w życie z dniem 1. stycznia 1939 r. ustawy o podatku obrotowym ze szczególnym uwzględnieniem warsztatów rzemieślniczych. Ponadto komisja stwierdziła konieczność jak najszybszego wydania przez Ministerstwo Skarbu rozporządzenia,

zwalniającego od podatku obrotowego najdrobniejszych rzemieślników.

Letnie praktyki handlowe

dla młodzieży kresowych szkół handlowych

Warszawa, 31. 12. (Tel. wł.—l. r.) Stosunkowo niski stan organizacji i techniki przedsiębiorstw handlowych na Kresach Wschodnich nie daje odpowiednich wzorów dla poglądowego nauczania i praktycznego nastawienia młodzieży. W związku z tym wydział szkół handlowych Ministerstwa WR i OP wystapił z inicjatywą zorganizowania dla młodzieży kresowych szkół handlowych

letnich praktyk wakacyjnych

w ośrodkach o wyższej kulturze i organizacji handlu. Zostało to zapoczątkowane w roku ub. przy współudziale Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz samorządu gospodarczego. Akcja ta obejmowała tylko jeden obóz w Poznaniu, liczący 30 uczniów, którzy odbyli praktykę 6-tygodniowa w sklepach.

W r. 1938 akcja ta została rozszerzona, a w roku szkolnym 1938/39 przewidziane jest dalsze prowadzenie obozów letnich praktyk sklepowych młodzieży kresowych szkół handlowych, przy czym akcja powyższa będzie rozszerzona na inne miasta i obejmie do 300 praktykantów.

Nowa organizacja leśnictwa

na Górnym i Cieszyńskim Śląsku

Warszawa, 31. 12. (PAT) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych zarządzeniami z dn. 15 i 16 grudnia b. r. zniósł zarząd lasów państwowych, inspekcję państwowych lasów śląskich i nadleśnictwo państwowe w Bukowinie, oraz utworzył nadleśnictwo państwowe Jaworzyna z siedziba w m. Jaworzyna, z terenów odzyskanych w Jaworzynie oraz z terenów zniesionego nadleśnictwa Bukowina.

Ponadto funkcje zarządu państwowych lasów pszczyńskich Minister Roln. i Ref. Roln. przekazał dyrekcji lasów państwowych okręgu krakowsko-śląskiego z siedzibą w Cieszynie.

Łotwa w maskach

Ryga, 31. 12. (PAT) Minister spr. wojskowych wydał wczoraj zarządzenie o zaopatrzeniu ludności cywilnej Łotwy w maski gazowe. Maski te wyrabiane są w kraju i wkrótce pierwsza półmilionowa partia będzie gotowa. Maski obowiązani będą posiadać wszyscy urzędnicy i funkcjonariusze państwowi, a ponadto lokalne komitety obrony przeciwgazowej winny dostarczać je swoim członkom.

CZY ZŁOŻYŁEŚ JUŻ DANINĘ NA POMOC ZIMOWĄ?

Rada Miejska w obronie drożdżarni lesienickiej

Ulgi podatkowe dla pracowników miejskich

(—) Po długiej przerwie obradowała w czwartek Rada m. Lwowa pod przewodnictwem prezyd. dr. Ostrowskiego. Posiedzenie było długie i ożywione.

Na wstępie prezydent miasta przypomniał szereg ciężkich strat, jakie w ostatnich czasach poniosło nasze miasto i oddał hołd pamięci wielkiego kapłana-patrioty ks. arcybiskupa Teodorowicza, następnie zasługom radnej ś. p. Emilii Polakowej, cichej i ofiarnej pracownicy, która całym sercem oddana była życiu społecznemu i wydatnie pracowała w Radzie oraz Komisji finansowej. Podniósł też mówca, że miasto poniosło stratę przez śmierć członka Komisji rewizyjnej Rady miejskiej ś. p. dr. Adama Lewickiego, oraz długoletniego urzędnika ś.p. Karola Szandrowskiego. Pamięć zmarłych uczczono przez powstanie z miejsc.

Prezyd. dr. Ostrowski poruszył następnie sprawę, która zaniepokoiła opinię publiczną naszego miasta, mianowicie kwestię likwidacji fabryki drożdży w Lesienicach. Dla celów kartelu drożdżowego pominięto zarówno gospodarcze jak i społeczne znaczenie tej placówki. Prezydium miasta zareagowało natychmiast na te wiadomość, wysyłając do przedstawicieli Rządu szereg depesz.

Nad sprawą tą rozwinęła się dyskusja, w której przemawiali r. inż. A. Hausner, ks. prof. Szydelski i r. Rosenkranz. Z wniosków ich wyłoniono następującą rezolucję:

1. Rada miejska przyjmując do wiadomości sprawozdanie p. Prezydenta miasta i kroki poczynione w sprawie groźby zamknięcia fabryki drożdży we Lwowie — protestuje przeciwko tej polityce kartelu, wzywa Zarząd Miejski do poparcia wszelkich kroków, zmierzających do stworzenia konsorcjum w oparciu o instytucje finansowe lwowskie, któreby fabrykę wykupiły i produkcję nadal utrzymały.

2. Rada Miejska wzywa posłów i senatorów miasta Lwowa, aby zajęli się sprawą tej drożdżarni na terenie warszawskim. Zwraca się w szczególności do p. wicepremiera Kwiatkowskiego, aby swoim wpływem chronił miasto i robotników przed zwijaniem fabryki i bezrobociem.

Rada uchwala wysłać w tej sprawie osobną delegację do władz centralnych w składzie: ks. dr. Szydelski, inż. Hausner, dr. Seifert i dyr. Janelli.

W porządku dziennym po przyjęciu drugich uchwał wybrano Komisję rewizyjną M.K.K.O. w składzie: r.r. Kistryn, Petrykiewicz, Stawniczy, Sulimirski i Wandycz.

Przyznano pracownikom miejskim ulgi w opłatach podatku specjalnego w następujących rozmiarach: pobierający do 350 zł. nie płacą podatku, samotni pobierający od 350—560 zł. płacą 3 prc., z rodzinami — 1 i pół prc., od 560—1.150 zł. samotni 5 prc., z rodzinami — 4 prc., powyżej 1.150 zł. 7 prc., emeryci do 350 zł. wolni są od podatku, powyżej tej kwoty płacą 3 prc. Sprawę referował r. dr Brzeski.

Dłuższą dyskusję wywołał referat r. prof. We'gla o poborze podatku drogowego za czas od 1 stycznia do 31 marca 1939 od gruntów, podlegających państwowemu podatkowi gruntowemu w wysokości 75 prc. wymiaru, od przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych w wysokości 15 prc. ceny świadectw przemysłowych za rok 1938 i od nieruchomości czasowo zwolnionych od podatku w wysokości 3,5 prc. wymiaru.

Ponieważ podniosły się głosy przeciw temu podatkowi (r. Biernacki), prezyd. dr. Ostrowski odpowiedział, że w gospodarce gminy wpływy z podatków spadają, natomiast budżet opiera się głównie na dochodach z przedsiębiorstw. Należy dążyć do zmiany tej polityki finansowej, gdyż grozi ona katastrofom zakładom miejskim. W razie gdy podatek drogowy przyniesie zyski, będzie można obniżyć taryfę zakładów.

Większością głosów podatek uchwalono. Dodatek komunalny do państwowego podatku od nieruchomości na rok 1939 pozostawiono w dotychczasowej wysokości.

W myśl wniosku r. Hoeflingera uchwalono odstąpić Związkowi Strzeleckiemu parcelę pod budowę Domu Strzeleckiego im. Ks. Biskupa Bandurskiego o obszarze 1.600 m kw.

Odczytano interpelację r. Janellego i tow. w sprawie utworzenia Obywatelskich Komitetów Dzielnicowych, oraz r. Wagnera w sprawie likwidacji „Wesołej Lwowskiej Fali" w Polskim Radio.

Nadzwyczajne posiedzenie CKP

Ag. „Echo" donosi: W związku z coraz bardziej zaostrzającą się sytuacją na terenie Centralnej Komisji Porozumiewawczej związków pracowniczych, w przyszłym tygodniu zwołane będzie posiedzenie tej komisji. Na posiedzeniu tym przygotowane zostaną materiały do dyskusji i uchwał na Radę Naczelną, która zwołana będzie w lutym.

WYKOPALISKA W KIJOWIE

Kijów, 30. 12. (PAA) Prace wykopaliskowe, prowadzone przez Instytut archeologii Akademii nauk w Kijowie, doprowadziły do wykrycia dawnego Michajłowskiego monastyru cennych wykopalisk. M. in. trafiono na rzadkie wyroby ceramiczne z XII w., które kształtem przypominają słynne wazy etruskie.

Demarche posła R. P. w Pradze

w sprawie zamachów na pograniczu

Praga, 30. 12. (PAT) Poseł Rzeczypospolitej w Pradze dokonał wczoraj osobistej demarche w tutejszym ministerstwie spraw zagranicznych w związku z zamachem terrorystów czeskich na posterunek graniczny polski między Podlesiem a Michałkowicami.

Poseł Rzeczypospolitej otrzymał wyjaśnienie, iż rząd czesko-słowacki, pragnąc normalizacji stosunków na pograniczu, wysłał na teren Śląska naczelnego inspektora policji który przeprowadzi surowe śledztwo i wyda dyrekcji policji czeskiej w Morawskiej Ostrawie potrzebne zarządzenia, by zmienić stan rzeczy na odcinku śląskim granicy polsko-czeskiej.

Rząd praski oczekuje szczegółowego raportu naczelnego inspektora policji po jego powrocie z Morawskiej Ostrawy i w miarę wniosków tego raportu poczyni ewentualnie dalej idące zarządzenia.

W dniu dzisiejszym poseł Rzeczypospolitej przeprowadzi dalszą rozmowę z ministrem spraw zagr. czesko-słowackim.

Niemcy dążą do załagodzenia

incydentu ze Stanami Zjednoczonymi

Berlin, 30. 12. (PAT) Prasa niemiecka, która tak ostro zareagowała na przemówienie sekretarza stanu Stanów Zjednoczonych, Ickesa, w ostatnich dniach wyraźnie unika dalszego atakowania Stanów Zjedn., pomimo odrzucenia protestu Niemiec.

Tłumaczy się to faktem, iż Rzeszy nie zależy na dalszym zaognianiu obecnego stanu, który równa się już prawie zerwaniu stosunków dyplomatycznych. Bezpośrednim powodem zaostrzenia stosunków między Rzeszą a St. Zjednoczonymi było stanowisko, jakie zajęła Ameryka wobec ostatniej akcji i zarządzeń antyżydowskich w Niemczech. Zaostrzenie stosunków, jakie zapanowało między obu mocarstwami, doprowadziło wreszcie do powołania do Waszyngtonu ambasadora St. Zjedn. Wilsona i ambasadora Rzeszy w Waszyngtonie celem złożenia sprawozdań.

W niektórych kołach obserwatorów zagranicznych liczono się nawet z możliwością zerwania stosunków dyplomatycznych między St. Zjedn. a Rzeszą oraz wzajemnych represyj gospodarczych.

Czynniki miarodajne niemieckie kategorycznie zaprzeczają jednak tego rodzaju pogłoskom, twierdząc, iż Rzesza bynajmniej nie dąży do zerwania stosunków dyplomatycznych czy też ekonomicznych ze Stanami Zjednoczonymi.

Ambasador niemiecki w Waszyngtonie po złożeniu sprawozdania rozpoczął obecnie swój urlop wypoczynkowy, po którym wróci zapewne na swe stanowisko.

Nieprawdziwe mają też być pogłoski o rzekomym zamiarze konfiskowania przez rząd Rzeszy majątków Żydów, obywateli amerykańskich. Traktowani oni są, jak podkreślają czynniki miarodajne, na równi z obywatelami amerykańskimi nie-Żydami. Pozbawione podstaw mają też być pogłoski, według których ambasador Rzeszy w St. Zjedn. przyjęty miał być w ostatnich dniach na audiencji specjalnej przez kanclerza Hitlera.

Stosunki zatem między St. Zjednoczonymi a Rzeszą ulec winny niebawem normalizacji, o ile nie nastąpią wypadki niespodziewane. Przed 10 stycznia, czyli dniem, w którym kanclerz Hitler przyjmuje życzenia noworoczne korpusu dyplomatycznego, trzeba jednak w każdym razie spodziewać się jakiejś inicjatywy Rzeszy, jeśli chodzi o ustalenie jej stosunku do Stanów Zjednoczonych.

Całe towarzystwo zginęło

na polowaniu

Z Delhi w Indiach wyruszyła na polowanie na słonie grupa Anglików, składająca się z 4 osób. Jakieś fatum zawisło nad myśliwymi, którzy nie po raz pierwszy zresztą wyruszyli w dżunglę. Zanim natknęto się na słonie, umarł jeden z myśliwych, ugryziony przez węża. Drugi zmarł od ran zadanych mu przez postrzelonego tygrysa. Gdy wreszcie dwaj pozostali natknęli się na słonie, rozjuszone zwierzęta uderzyły na myśliwych, zadając im śmiertelne rany, od których wkrótce zmarli.

Kobiety powodują zakaz

konkursów piękności mężczyzn

Władze miejscowe 15 stanów w Ameryce Północnej wydały bezwzględny zakaz urządzania konkursów piękności mężczyzn. Okazało się bowiem, że zachowanie się kobiet w czasie tych konkursów było tak wysoce drastyczne, że nawet liberalna pod względem tym opinia amerykańska podniosła stanowcze głosy, domagające się zlikwidowania tego rodzaju imprez.

Jak twierdzą przeciwnicy tych konkursów, żaden z tych konkursów nie kończył się bez bójek, przybierających gorszące formy.

Ś. † P.

PIOTR DOBRZAŃSKI

radca Tymcz. Wydz. Samorz. odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi po krótkich a ciężkich cierpieniach zasnął w Panu dnia 28 grudnia 1938 roku w wieku lat 56.

Kondukt pogrzebowy wyruszy 30 bm. o godzinie 14-tej z krypty OO. Bernardynów na cmentarz Łyczakowski, o czym w głębokim smutku pogrążeni zawiadamiają

SIOSTRY, BRACIA i RODZINA

Los Angelos, 30. 12. (PAA) Jeden z robotników fabryki samolotów w Los Angelos, który usiłował sprzedać agentowi japońskiego wywiadu plany nowego bombowca amerykańskiego, został skazany przez sąd na dwa lata więzienia.

Demonstracja rządu francuskiego

Flota wojenna towarzyszyć będzie Daladierowi w jego podróży do Afryki

Paryż, 30. 12. (PAT) Po wysłaniu do Dżibuti dwóch awizo i batalionu piechoty algierskiej,

rząd francuski przygotowuje obecnie na szeroką skalę podróż premiera Daladiera na Korsykę i do Tunisu, która ma być odpowiedzią na ostatnie demonstracje Izby włoskiej.

Premiera poprzedzi na Korsyce, aby tam go powitać w porcie, minister marynarki wojennej Campinchi, sam z pochodzenia Korsykanin, który wyjeżdża z Paryża już w sobotę, by odpłynąć z Tulonu na Korsykę na pokładzie krążownika „Suffren".

Premierowi Daaldier w podróży korsykańsko-afrykańskiej towarzyszyć będzie

cała flota wojenna, złożona z 2-ch krążowników „Foch" i „Colbert" oraz 3-ch kontrtorpedowców.

Premier po krótkim pobycie na Korsyce odpłynie do Tunisu, który będzie

pierwszym etapem jego inspekcji posiadłości afrykańskich Francji.

Prasa francuska występuje niemal jednomyślnie przeciwko temu,

ażeby zagadnienia francusko-włoskie miały być tematem szerszej jakiejś konferencji, na wzór konferencji monachijskiej,

w czasie której poza bezpośrednimi zagadnieniami francusko-włoskimi mogłaby zostać postawiona w całej rozciągłości sprawa kolonialna. W ramach takiej konferencji bowiem pozycja Francji mogłaby się stać dość trudna.

W związku z tym szereg dzienników centrowych i prawicowych podkreśla z naciskiem, że aczkolwiek obecny stan stosunków francusko-włoskich jest w najwyższym stopniu niezadowalający, ale ze strony francuskiej po przyjęciu do wiadomości, że umowa Laval—Mussolini przestała istnieć, nie uczyniono dotychczas nic takiego, co by mogło zatrzasnąć drzwi do bezpośrednich negocjacyj między Francją a Włochami.

Komisja międzynarodowa w Madrycie

Madryt, 30. 12. (PAT) Bawi tu międzynarodowa komisja kontrolująca wycofanie ochotników cudzoziemskich z Hiszpanii. W Madrycie pozostało jedynie 8 rannych ochotników cudzoziemskich, którzy odjadą po wyzdrowieniu.

Londyn, 30. 12. (PAT) Ag. Reutera donosi z Gibraltaru, że brytyjski statek „Marienga" był dziś bombardowany przez nieznanego pochodzenia samolot między Castellon a wyspami balearskimi.

Stanowisko Niemiec w konflikcie francusko-włoskim

Berlin, 30. 12. (PAT) Koła polityczne Rzeszy śledzą uważnie rozwój konfliktu włosko-francuskiego, unikają nadal wyraźnie sprecyzowania swego stanowiska, tym bardziej, iż

żądania włoskie, jak tu stwierdzają, nie zostały jeszcze formalnie określone i postawione ze strony oficjalnej.

Wszystko wskazuje też na to, mówią tu, że Włochom zależy na pokojowym rozwiązaniu sprawy. Również i prasa niemiecka unika wciąż jeszcze wyraźnego określenia stanowiska, zadawalając się przeważnie depeszami i korespondencjami swych współpracowników rzymskich. Wyobrazić sobie można jednak opinię, iż

Rzesza w konflikcie tym zajmuje wobec Włoch stanowisko życzliwe, co wynika zresztą z charakteru osi.

Prasa unika jednak przy tym mieszania się do francusko-włoskiego sporu. Francja, stwierdza się tu, uczyniłaby dobrze, nie ignorując usprawiedliwionych życzeń Włoch i zgadzając się na rokowania i porozumienie z Włochami.

Rząd Daladiera nie będzie ratyfikował układu francusko-syryjskiego

Paryż, 30. 12. (PAT) W tutejszych kołach politycznych krążyły dziś pogłoski, że sprawa traktatu francusko-syryjskiego, którego ratyfikacja spotkała się niemal z jednomyślnym oporem senatu, została załatwiona w ten sposób, iż

rząd zrezygnuje z ratyfikacji.

W związku z tym twierdzono dziś kategorycznie, iż premier Daladier i minister Bonnet zdecydowali się ostatecznie na

wysłanie do Syrii misji specjalnej, złożonej z 4 członków.

W skład misji wchodziłby jeden z głównych przeciwników ratyfikacji traktatu syryjskiego sen. Henry Sayo który uważał, iż na mocy tego traktatu Francja wyrzeka się wszelkiej roli na wybrzeżu małoazjatyckim, dalej deputowany radykalny Gaston Riou, generał Hutzinger, który odegrał decydującą rolę przy regulowaniu konfliktu francusko-tureckiego w sprawie sandżaku Aleksandretty i radca stanu Giscard d'Estaing, znawca spraw syryjskich.

Komisja, która ma się udać do Syrii dla zbadania sprawy na miejscu, ma po powrocie wypracować projekt nowego traktatu, który miałby zastąpić odrzucony przez senat traktat z 1936 roku.

* * *

Paryż, 30. 12. (PAT) Ag. Havasa donosi, że grupa francuska akcjonariuszy czeskich zakładów Skoda ustąpiła swe akcje grupie czeskiej, reprezentowanej przez rząd czesko-słowacki.

Budowa kościoła polskiego w Sopotach

Gdańsk, 30. 12. (PAT) Senat W. M. Gdańska zakomunikował zarządowi Towarzystwa Budowy Kościoła Polskiego w Sopotach, że zatwierdził kontrakt kupna gruntu, na którym wzniesiona będzie świątynia polska w Sopotach.

Równocześnie senat zapowiedział udzielenie ostatecznego przewłaszczenia gruntu po przedstawieniu zaświadczenia gdańskich władz podatkowych o uiszczeniu podatku pobieranego w związku z przewłaszczeniem gruntu.

NIE ZAPOMINAJ O TYCH, KTÓRYM ZABRAKŁO PRACY I CHLEBA

Przedłużenie umowy handlowej z Sowietami

Paryż, 30. 12. (PAT) Pomiędzy misją handlową sowiecką a przedstawicielami francuskiego ministerstwa handlu podjęte zostały w ostatnich dniach rokowania w celu przedłużenia francusko-sowieckiego układu handlowego z dn. 31 grudnia r. b.

W kołach politycznych spodziewają się podpisania w najbliższych dniach protokułu, przedłużającego układ dotychczasowy z minimalnymi tylko zmianami.

Pogłoski o wizycie dr Schachta w Helsingforsie

Berlin, 30. 12. (PAT) Podane przez prasę skandynawską wiadomości o rzekomym przybyciu 7 stycznia do Helsingforsu a następnie do Sztokholmu prezydenta Banku Rzeszy dr Schachta, nie potwierdzają się.

Powyższe pogłoski powstały, zdaniem niemieckich czynników kompetentnych w związku z tradycyjnymi wyjazdami w styczniu do Skandynawii wybitnych przedstawicieli Niemiec z odczytami. W styczniu 1938 r. bawił z odczytami w Skandynawii minister skarbu Rzeszy hr Achwerin von Kressigk. W Skandynawii przypuszczają najwidoczniej — mówią tu — że również i tym razem uda się na północ oficjalny przedstawiciel życia gospodarczego Rzeszy. Wyjazd jednak dr Schachta do Skandynawii nie jest podobno na razie planowany.

Dr Ley w San Remo

Mediolan, 30. 12. (PAT) Kierownik organizacyj Rzeszy dr. Ley przybył dziś na krótki urlop wypoczynkowy do San Remo. Na dworcu powitany został dr. Ley przez przewodniczącego włoskich związków pracowników przemysłowych Cianetti, z którym przeprowadził rozmowę na temat zagadnień organizacyjnych.

„Pielgrzymki" do miejsc nieświętych

Moskwa, 30. 12. (PAA) Państwowe sowieckie biuro turystyczne organizuje z okazji 59-ej rocznicy urodzin Stalina szereg wycieczek do miejscowości związanych z działalnością dyktatora ZSRR.

W planie podróży przewidziane jest zwiedzenie Moskwy, Leningradu, Kaukazu, Baku, Tyflisu, Batumu i innych miejsc, gdzie przebywał lub działał Stalin.

Uczestnictwo w wycieczkach zastrzeżone jest dla wybitnych przywódców partii, Komsomołu oraz wyjątkowo dla „bezpartyjnych" aktywistów.

Demonstracja przeciwko włoskim marynarzom

Montevideo, 30. 12. (PAA) Marynarze włoskiego krążownika „Eugenio di Savoia", którzy odbyli przejażdżkę autobusami przez Montevideo spotkali się z bardzo burzliwą demonstracją przeciwwłoską. Doszło nawet do bójki, którą musiały likwidować silne oddziały policji.

Żydzi chcą z Polski emigrować

Wywiad z prezesem Związku Osadników Żydowskich

W artykułach, omawiających problem emigracji żydowskiej, podkreśliliśmy niezrozumiałe stanowisko syjonistów w Polsce, które zaznacza się w nieszczęsnym podejściu zarówno do zasadniczych założeń ideologicznych i programowych samego syjonizmu (deklaracja Komitetu Centralnego Organizacyj Syjonistycznych w Polsce) jak również w ustosunkowaniu się do zagadnienia emigracji żydowskiej. I jeśli syjonistyczne koła za granicą zrozumiały, że należy obok Palestyny szukać innych terenów emigracyjnych, syjoniści w Polsce odnoszą się do tego w dalszym ciągu negatywnie, uważając wszelkie koncepcje emigracyjne, wykraczające poza emigrację palestyńską — za „zdradę narodową".

Ta ich polityka i taktyka już obecnie wydaje dla nich samych smutne i niepożądane rezultaty, gdyż szerokie masy żydostwa, dla których program syjonistów przestał być atrakcyjny, przekonywający i wystarczający, przerzucają się na skrajny radykalizm lewicy żydowskiej, negującej i zwalczającej za równo żydowski nacjonalizm jak też wszelkie koncepcje emigracyjne.

By zorientować się, jak myślą i czują środowiska żydowskie, stojące zdala od wewnętrznych walk i tarć polityczno-społecznych żydostwa oraz jakie nurtują w nich tendencje i nastroje, zwróciliśmy się do prezesa Związku Osadników Żydowskich i Dyrektora Towarzystwa Kolonizacyjnego Żydowskich Farmerów za granicą p. J. Volkmana, który od kilku lat kieruje emigracją żydowską do krajów zamorskich.

Nie tworzyć nowej diaspory

— Co sądzi pan o ostatnich wysiłkach państw kolonialnych, zmierzających do pchnięcia emigracji żydowskiej na realne tory?

— Jestem przeciwnikiem stwarzania nowej diaspory — a raczej zwolennikiem zlikwidowania diaspory

wogóle. Dlatego też wysiłki państw kolonialnych, zmierzające do skolonizowania Żydów w różnych koloniach czy państwach, uważam raczej za szkodliwe dla żydostwa, gdyż nie tylko nie posuwają sprawy naprzód, lecz wikłają ją jeszcze bardziej i utrudniają jej planowe i całkowite rozwiązanie.

— Jak to pan uzasadnia?

— To jest całkiem zrozumiałe. Dotychczasowa dzika emigracja, będąca raczej palącą koniecznością jak planowym działaniem, udowodniła, że na dalszą metę metoda ta jest raczej szkodliwa.

Imigranci żydowscy,

którzy tylko w znikomym procencie zajmują się rolnictwem, rzucając się przeważnie do wolnych zawodów,

stanowią dla tubylców szkodliwą i niepożądaną konkurencję,

co w konsekwencji stwarza podłoże dla antysemityzmu, powstałego na podłożu gospodarczym, tam, gdzie go przedtem wogóle nie było.

— Więc, jeśli przyjmiemy, że tylko bardzo mały procent żydowskich imigrantów chce pracować na roli, to wnio sek stąd będzie beznadziejny i raczej negatywny.

— Niekoniecznie. Jak wykazała praktyka w Palestynie, jak zajdzie tego potrzeba, inżynier, lekarz czy adwokat, potrafi doskonale pracować również na roli.

— Ale potrzebne jest do tego chyba przeszkolenie w kraju?

— Przeszkolenie to posiada raczej charakter teoretyczny, gdyż na miejscu pracuje się przecież w zupełnie odmiennych warunkach i klimacie. Najlepsze przysposobienie zdobywa się na miejscu przy warsztacie pracy.

— A więc uważa pan, że najlepszym elementem kolonizacyjnym jest element rolniczy?

— Bezwzględnie. Jest on podwaliną zdrowej, solidnej i trwałej kolonizacji żydowskiej. A do tego najbardziej nadaje się młodzież.

Sprawa terenów

— Jak chce pan rozwiązać sprawę terenów?

— Zaznaczyłem już, że jestem w zasadzie przeciwnikiem dzikiej, choćby na szerszą skalę zakrojonej emigracji. Dlatego też uważam, że należy wyszukać

jeden teren, który pomieściłby wszystkich Żydów z całego świata,

nie rezygnując oczywiście z Palestyny, jako historycznej i naturalnej ojczyzny żydowskiej. Taka kolonia, czy państwo żydowskie musiałoby być budowane od podstaw: najpierw jako państwo wyłącznie rolnicze, potem i rolniczo-przemysłowe.

Żydzi sfinansują emigrację żydowską z Polski

— Jakie pan widzi realne możliwości rozwiązania kwestii żydowskiej w Polsce?

— Tylko i jedynie planowa i sukcesywna emigracja.

Żydzi chcą z Polski emigrować,

a jeśli dotychczas nie ma realnych wyników, to

winę ponosi tu w dużej mierze samo żydostwo.

Mimo, że Żydzi w Polsce stanowią, po Stanach Zjednoczonych ilościowo zaś na całym świecie procentowo największe skupienie żydostwa, kroczą jednak na szarym końcu, czekając, by za nich myślano, radzono i decydowano. To musi się zmienić! Żydzi polscy winni objąć w żydostwie światowym przodującą i kierowniczą rolę, przez co interesy żydostwa polskiego, szczególnie, jeśli chodzi o tereny imigracyjne, byłyby uwzględniane w pierwszym rzędzie i w takiej skali, jaka odpowiada jego liczebności i sile.

Najpierw proletariat żydowski

— Jakie warstwy żydowskie winny, pańskim zdaniem, przede wszystkim emigrować z Polski?

— Sprawa emigracji z Polski jest najbardziej piekącą dla szerokich rzesz proletariatu żydowskiego i drobnego mieszczaństwa, wypieranego z swych warsztatów pracy wskutek coraz bardziej postępującej akcji unarodawiania handlu i rzemiosła polskiego. Przede wszystkim jednak, raz jeszcze podkreślam, winna emigrować młodzież, która stworzywszy dopiero na miejscu warunki życiowe, umożliwi emigrację swych rodzin.

— A fundusze?

— Znajdą się... Znajdą się w Polsce i za granicą, w kieszeniach finansistów Żydów polskich.

Jeśli nie dadzą dobrowolnie, zmusi ich do tego egzekutor, którym powinien być rząd polski.

— Czy wiąże pan konkretne nadzieje z działalnością ostatnio powstałego Żydowskiego Komitetu dla spraw kolonizacji z prof. Schorrem na czele?

— Chcemy współpracować z wszystkimi ugrupowaniami żydowskimi w Polsce. Konsolidacja taka jest konieczna, jeśli mamy reprezentować na zewnątrz taką siłę, która upoważniałaby nas do objęcia kierownictwa wśród żydostwa światowego i przeprowadzenia planowej akcji kolonizacyjnej przede wszystkim Żydów polskich.

* * *

Wywody naszego interlokutora są niewątpliwie w wielu miejscach słuszne, chociaż niektóre punkty mogą budzić pewne wątpliwości i zastrzeżenia. — W każdym razie przytaczamy je dla uwypuklenia tendencyj i nastrojów tych kół żydowskich, które choć bez polityczno-społecznego stempla, posiadają jednak dużo wyczucia rzeczywistości i zmysłu realnego i którzy zrozumieli jedną podstawową prawdę: Żydzi z Polski muszą wyemigrować.

E. T.

OD ADMINISTRACJI

Do dzisiejszego Nru dołączamy różowe blankiety P. K. O. i prosimy za pomocą nich wpłacać na nasze konto Nr. 506.250 prenumeratę za STYCZEŃ 1939 ROKU przy czym zawiadamiamy, że dołączone blankiety są wolne przy nadaniu od wszelkiej opłaty pocztowej

Przez moje słuchawki

POD ZNAKIEM GWIAZDKI

Świąteczny program radiowy można by porównać do... menu wieczerzy wigilijnej. Musi odbiegać od szarości dnia powszedniego, zgadzać się z staropolskimi tradycjami Bożego Narodzenia, a jednocześnie odpowiadać no woczesnym gustom biesiadników.

Trzeba przyznać, że tegoroczne dni świąteczne Polskiego Radia przysposobione były z całym pietyzmem, jak wigilia w domu starannej gospodyni. Wszystko tam było — od opłatka do choinkowych łakoci, a całość opromieniona urokiem tradycji kolędowej dawnych wieków i wdziękiem regionalnym wszystkich dzielnic Rzeczypospolitej, miała charakter szczerze polski.

Rolę opłatka spełniły znakomite przemówienia naszych dostojników Kościoła, które złączyły całą Polskę w uduchowionym wyczekiwaniu świętego wieczoru. Ks. biskup Gawlina w trzech adwentowych prelekcjach przysposobił rad osłuchaczy „Na przyjście Pana" — ks. kardynał Hlond w wigilijnym przemówieniu rzucił snop głębokich myśli na temat polskiej gwiazdki, siejąc w dusze ludzi dobrej woli pokój, zgodę i nadzieję.

Tradycję reprezentowały szczodrze audycje kolędowe i obyczajowe, jak e na falach eteru płynęły z polskich zakątków w różnej postaci, barwie, tonacji i gwarze, zależnie od ośrodka swego pochodzenia. Po raz pierwszy w tym wigilijnym chórze zabrało głos Zaolzie, radując całą Polskę pasterką z Jabłonkowa, ożywiona nieznanymi u nas kolędami śpiewanymi przez lud i orkiestrą osobliwych jakichś pasterskich kobz czy gęślików. Uroczy wstęp do tego nabożeństwa dał Gustaw Morcinek, opowiadając o mistycznej pasterce na górskiej polanie, jaka według wierzeń ludowych odprawia się na leśnej polanie o północy.

Sięgnęło też Polskie Radio nie tylko do folkloru różnych ziem polskich, ale i do starej skarbnicy zapomnianych kantyczek i misteriów. Wystąpiły z ciekawymi audycjami tego rodzaju dwie rozgłośnie: Poznań i Lwów. Pierwszy odświeżył dawne misterium „O Narodzeniu Chrystusa Króla", przypominając staropolskie jasełka wędrownych żaków — drugi zaś odgrzebał stary kancjonał Artomiusza i śpiewnik ks. Mioduszewskiego, z którego chór „Bard" pod batutą Adama Sołtysa wykonał szereg archaicznych kolęd. Najstarsza z nich sięga roku 1596.

Prawdziwa wdzięczność należy się Bolesławowi Wallek-Walewskiemu za muzyczne opracowanie tych zabytków polskiej kompozycji wokalnej, a p. Rajmundowi Pragłowskiemu za przygotowanie audycji. Z pogubionych w ciągu wieków perełek dawnej muzyki wszystkie są dla nas nowością — z wyjątkiem pełnej wdzięku kolędy „Gdy śliczna Panna Syna kołysała", która przyjęła się na nowo w repertuarach naszych śpiewaczek i zespołów chóralnych.

A co otrzymaliśmy na deser w tej świątecznej uczcie radiowej? Audycji wesołych było nagół niewiele — przeważały poważne, choć pogodne. Brak ich nagrodził nam jednak sowicie jeden dialog Szczepka i Tońka p. t. „Niech żyje Szczepan!", który przypomniał najświetniejsze występy tych szczęśliwych ulubieńców wielkiej radiowej rodziny. Pozbawiona tym razem popularnej tendencji moralnej audycja, zawierała natomiast sporą dozę szczerego lwowskiego humoru.

Imieniny Szczepka rozpoczęły się jękami chorego solenizanta, któremu zakłopotany przyjaciel stawia bańki... kieliszkami. „Operację" tę przerywa hurma gości, wpadające z orkiestrą, chórem, wódką i życzeniami i przypra wia o rozpacz poczciwego Tońka, drżącego o życie towarzysza, który wstydzi się owych kieliszków i nie pozwala ich zdjąć przy tylu świadkach... Oczywiście audycja kończy się nagłym wyzdrowieniem pacjenta i wesołą kantatą na jego cześć.

Świąteczny ten haust beztroskiego śmiechu był miłym nawiązaniem do dawnej tradycji „Wesołej Lwowskiej Fali", nie wybiegł jednakże poza krąg zasięgu naszej rozgłośni „Fala" niestety rozpłynęła się w nicość, a jednak lwowianie zapomnieć jej nie mogą i co pewien czas upominają się o jej wskrzeszenie. Ostatnio poruszono tę sprawę w interpelacji na Radzie miasta Lwowa. Jest to jeszcze jednym wyrazem popularności poniechanego cyklu, który w ubogim dziale humoru i satyry Polskiego Radia stanowił pozycję bardzo wybitną.

Astr.

Spór o metody ożywienia życia gospodarczego

NAKRĘCANIE KONIUNKTURY

Depresja gospodarcza i bezrobocie osiągnęły w Niemczech punkt kulminacyjny z początkiem roku 1933.

Jakie środki zaradcze zostały podjęte, celem przeciwdziałania kryzysowi? Książka profesora ekonomii na uniwersytecie berlińskim, dr. W Priona „Niemiecki cud finansowy — Dostarczenie pieniądza dla rozwoju niemieckiej gospodarki", zestawia bilans zarządzeń ochronnych. Oto one:

1) **Obniżka i ulgi podatkowe** celem pobudzenia produkcji i konsumcji. A więc: zwolniono w ogóle od podatków nowe budowle przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, obniżono w określonych wypadkach podatek gruntowy i obrotowy, zniesiono podatek od pojazdów mechanicznych itd.

2) **Zapomogi i subwencje.** Do tej akcji należały np. subwencje na remont domów, a przede wszystkim zapomogi dla zawierających małżeństwa.

Między r. 1933 a 1937 udzielono 800.000 takich zapomóg w sumie 500 milionów marek.

Spowodowało to silny popyt na mieszkania, meble, bieliznę, pościel itd. i stanowiło poważny czynnik w rozwoju produkcji przemysłowej w dziedzinie „rodzinnej".

3) **Zamówienia państwowe** celem bezpośredniego wywarcia wpływu na rynek pracy, uwzględniając przede wszystkim t. zw. przemysł kluczowy i takie inwestycje, w których jak najwięcej sił ludzkich znajduje zatrudnienie. A więc: roboty publiczne (drogowe, melioracyjne, mostowe itd.) budowa nowych osiedli, remont urządzeń i przedsiębiorstw państwowych, samorządowych itd., a wreszcie rozbudowa sieci autostrad.

4) **Plan inwestycyjny** na 6 i pół miliarda marek, z których 3/4 miały być pokryte w ciągu 4-ch lat, zaś reszta drogą pożyczki długoterminowej. Z tych 6 i pół miliarda marek przypadło na inwestycje państwowe 4 miliardy, na inne inwestycje miliard, a na budowę autostrad 1½ miliarda.

Takie ograniczenie wydatków do kwoty 6 i pół miliarda marek, a równocześnie ustalenie sposobu ich pokrycia miało znaczenie psychologiczne: rząd dał w ten sposób do poznania, że

chodzi mu tylko o „nakręcanie życia gospodarczego"

(prof. Prion nazywa to „Ankurbelung der Wirtschaft"), poczem winno nastąpić objęcie inicjatywy przez świat gospodarczy i samodzielna tegoż rola.

5) **Utrzymanie cen i płac** celem zapobieżenia objawom, któreby osłabiały, lub unicestwiły skuteczność czterech powyższych zarządzeń. Utrzymania cen i płac na dotychczasowym poziomie nie należy brać dosłownie. Nastąpiły faktycznie pewne sprostowania i przesunięcia w dziedzinie zarówno płac jak i cen (zwłaszcza w produktach na wsi). Ale na ogół

zdołano zapobiec poważniejszej zwyżce cen,

którąby oczywiście oddziałała na płace, a tym samym utrudniła masowe zatrudnianie bezrobotnych.

W ramach tych pięciu zasadniczych koncepcji odbywało się przez dwa pierwsze lata t. j. 1933 i 1934 „Ankurbelung der Wirtschat" i akcja zatrudniania bezrobotnych.

Akcja ta poczęła już w r. 1935 słabnąć, wygasać...

I wtedy otrzymuje to „nakręcanie gospodarki" nowy bodziec. Stanowią go

zamówienia na odbudowę niemieckiej siły zbrojnej.

Jest to moment, w którym Trzecia Rzesza staje do wyścigu zbrojeń.

„Ponieważ — wywodzi prof. Prion — dozbrojenie musiało być dokonane nagle i szybko, wyłoniły się trzy niesłychanie wielkie zadania:

a) **wewnętrzne nastawienie narodu niemieckiego na idee obrony,**

b) **natychmiastowe i wszechstronne przetworzenie przemysłu na produkcję sprzętu wojennego i wszystkiego, co z uzbrojeniem bezpośrednio się łączy,**

c) **dostarczenie środków pieniężnych na opędzenie tych nadzwyczajnych wydatków.**

Teraz przyszło zmobilizować wszystkie siły i środki, by je stawić na usługi nowych zarządzeń. Nie było to łatwe zadanie, jeżeli się zważy, że finansowe wysiłki rządu, celem dostarczenia bezrobotnym pracy dobiegły właśnie końca, a sfery gospodarcze tylko w ograniczonej mierze mogły dostarczyć pieniędzy.."

Trudne to zadanie zostało jednak rozwiązane. Rozpoczął się skomplikowany „obieg pieniądza" (Geldkreislauf).

Ale o nim już trzeba napisać osobno.

B. S.

Przegląd prasy

Trzecia grupa państw europejskich — „Słowo" na błędnej drodze

TRZECIA GRUPA PAŃSTW EUROPEJSKICH

W „Gazecie Polskiej" poseł Z. Stahl charakteryzuje cechy poszczególnych państw dzisiejszej Europy i na tej podstawie wprowadza podział państw na trzy grupy polityczne. Grupa zachodnia — to państwa na zachód od Renu, szczególnie Francja i Anglia. Grupę środkową tworzą Włochy i Niemcy, a grupę trzecią państwa, położone na wschód od Niemiec.

Państwa grupy trzeciej, do której należy i Polska, posiadają wiele cech wspólnych. Wspólny jest przede wszystkim problem etniczny, który

„w państwach na wschód od Niemiec położonych posiada znamiona zupełnie odrębne i miara z zachodu importowana, przyłożona do tych skomplikowanych zjawisk mogłaby się raczej przyczynić do bałkanizacji tego obszaru i utrzymywania go w stanie zamętu, podczas gdy w interesie całej Europy i całej ludności naszego obszaru leży polityka konstruktywna i wzmacnianie fundamentów tego porządku politycznego, którego wyrazem są państwa dzisiaj istniejące. Pracują one od czasu zawarcia pokoju z imponującymi i coraz lepszymi rezultatami nad podniesieniem cywilizacyjnym tych obszarów europejskich i czynią z nich coraz bardziej pozytywny i dynamiczny element współżycia narodów. Do konkretnej sytuacji, w której się znajdują, do ich sytuacji i wielkich celów narodowych dostosowany też został typ ich ustrojów politycznych. Trzeba stwierdzić, że grupa trzecia państw europejskich, z Polską na czele, wykształciła albo kształtuje specyficzny typ ustroju autorytatywnego, który jest wyrazem z jednej strony ich wewnętrznej jedności politycznej, a z drugiej odpowiada tym zadaniom, które różnorodność problemów etnicznych, religijnych i cywilizacyjnych stawia przed nimi do spełnienia.

Każde państwo posiada swoją własną sytuację i swoje własne narodowe cele odmienne i odrębne od celów narodów innych. Ale skoro jesteśmy zespołem państw tego samego kontynentu i tej samej cywilizacji, związanymi ze sobą wieloma węzłami i wymieniającymi pomiędzy sobą doświadczenia, idee i formy, to jest rzeczą bardzo ważną zdawać sobie sprawę z analogij realnych i podobieństw istotnych, aby skłonność do czynienia ich powierzchownie a błędnie nie oddawała nas w służbę obcych celów. I dlatego zdaje się rzeczą ważną ustalić jakie jest nasze miejsce w Europie, i z którą grupą państw łączy nas najwięcej podobieństwa, jeśli chodzi o rzeczywistą sytuację wewnętrzną i konkretne zadania do spełnienia".

„SŁOWO" NA BŁĘDNEJ DRODZE

We wczorajszym przeglądzie prasy wykazaliśmy „Słowu" wileńskiemu błędne założenia i nieuzasadnione pretensje do naszej polityki zagranicznej. Dziś zrobili mu to samo jego najbliżsi przyjaciele z „Czasu", którzy wprawdzie w bardzo przyjacielskiej formie, ale niemniej stanowczo wytknęli po kolei błędy panu Mackiewiczowi, reasumując, że

„Zarówno tak ścisłe współdziałanie polityki polskiej z polityką francuską, jak to zaleca Stroński, jak również skierowany przeciwko Rosji sojusz polsko-niemiecki, którego zwolennikiem jest Mackiewicz, byłyby równoznaczne z podporządkowaniem polityki polskiej polityce obcej. W pierwszym wypadku francuskiej, w drugim niemieckiej. Nie idąc ani po jednej, ani po drugiej linii, polityka polska zdołała zachować cechę niezmiernie naszym zdaniem, cenną, a mianowicie niezależność".

W dalszym ciągu „Czas" pisze:

„Gdy to piszemy przypomina nam się znana przypowieść o Piłsudskim, socjalistach i przystanku tramwajowym. Wielki Marszałek jechał socjalistycznym tramwajem tak długo, póki nie dojechał do przystanku niepodległość. Wtedy opuścił tramwaj. W analogiczny sposób powinno postępować kierownictwo naszej polityki zagranicznej. Może ono jechać dłużej albo krócej koleją francuską czy niemiecką, ale powinno ono z niej wysiąść na stacji granicznej, gdzie się kończy niezależność naszej polityki".

Aby trochę osłodzić przyjacielowi tę krytykę, — „Czas" kończy:

„Artykuł Mackiewicza był świetny. Jego argumenty niezmiernie efektowne. Nie przekonały one nas jednak. Redaktor „Słowa" tym razem, naszym zdaniem, jest w błędzie, tak jak w odwrotnym kierunku błądzi Stanisław Stroński".

A więc, pan Mackiewicz, który tak często i tak dużo baja o „niezależności" własnego pisma, zaleca właśnie zależność polityce zagranicznej. Ciekawe.

Potrzeba nowych etatów nauczycielskich

W roku szkolnym 1936/37 — po raz pierwszy od roku 1930 — nastąpiło zwiększenie liczby etatów nauczycielskich w publicznym szkolnictwie powszechnym. Wzrost był nie duży, tylko o 2.000 etatów, ale w połączeniu z zapowiedzią dalszego corocznego przyrostu o 4.000, oznaczał zdecydowany zwrot od dotychczasowej polityki zaniedbania potrzeb szkolnictwa powszechnego do polityki, zmierzającej ku stopniowemu łagodzeniu skutków kryzysu. Opinia publiczna, która stale domagała się energicznej akcji na rzecz szkolnictwa, zagrożonego zupełnym rozkładem, powitała ten fakt z radością.

Niestety, radość okazała się przedwczesna. Ułożony przez min. Świętosławskiego plan zwiększania liczby etatów o 4.000 co roku — zrealizowany został tylko w jednym roku 1937/38. Już w roku bieżącym

z przewidzianych w budżecie 4.000 uruchomiono tylko 2.000 etatów,

a w preliminarzu budżetowym na rok przyszły zapowiedziano tylko uruchomienie 2.000, które nie zostały obsadzone w r. 1938/39. Plan załamał się, sytuacja szkolnictwa powszechnego uległa ponownemu pogorszeniu.

Objaw ten jest tym groźniejszy, że dotychczasowa zwyżka liczby etatów nie dała bynajmniej spodziewanych rezultatów. Według przewidywań min. Świętosławskiego, nowe etaty miały umożliwić objęcie nauczaniem znacznej liczby dzieci pozostających poza szkołą: na 1 nowy etat przypadać miało 60 nowych dzieci. W rzeczywistości, wobec niesłychanego przepełnienia szkół i przeciążenia nauczycieli, większa część nowych etatów musiała być obrócona na uzupełnienie personelu nauczycielskiego w szkołach szczególnie przepełnionych, skutkiem czego przyrost liczby uczniów był znacznie mniejszy: na 1 nowy etat przypadało przeciętnie tylko 28 nowych uczniów. — Ogólna liczba uczniów w publicznych szkołach powszechnych

zwiększyła się w r. 1936/37 w porównaniu ze stanem z roku poprzedniego, o 54 tys. — zamiast o 120 tys.,

a w r. 1937/38 — o 110 tys. zamiast o 240 tys., jakby wynikało z obliczeń Ministerstwa. Okazuje się, że dla rzeczywistego przyśpieszenia pełnej realizacji powszechnego nauczania, tempo przyrostu liczby etatów powinno być znacznie szybsze.

W tych warunkach ponowne zwolnienie tego tempa stanowi bardzo poważną groźbę dla realizacji powszechnego nauczania. Jeśli w toku debaty budżetowej nie zostaną zwiększone fundusze przy uchwalaniu preliminarza na rok 1939/40, obawiać się należy ponownego wzrostu liczby dzieci pozostających poza szkołą — i ponownego wzrostu przeciążenia nauczycieli w szkołach powszechnych.

———

Nowa książka laureatki nagrody Nobla

Jak się dowiadujemy, wkrótce ukaże się po polsku nowa książka Pearl Buck, tegorocznej laureatki nagrody literackiej Nobla, pt. „Pierwsza żona". Na książkę tę składa się kilka nowel, dotąd nieznanych; w tych obrazkach z życia Chin widzimy jasno wartości i bolączki tego życia, jak również ów tragiczny konflikt między starą tradycją a **nowymi prądami**.

Dzień gospodarczy

13.500 polskich samochodów

W dniu 20 bm. odbyło sie w Warszawie posiedzenie zarządu Grupy Przemysłu Motoryzacyjnego. Zwracała uwagę nieobecność przedstawicieli Wspólnoty Interesów, co pozwala przypuszczać, iż pertraktacje z Niemcami w sprawie montowni nie zostały jeszcze ukończone. Na posiedzeniu omawiano m. in. program polskiej produkcji samochodowej na 1939 r. P. Z. Inż., Lilpop i Wspólnota Interesów (ta ostatnia fabryka — na podstawie przybliżonych danych) wypuszczą łącznie w roku przyszłym 13.500 samochodów, z czego P. Z. Inż. (tylko na rynek prywatny) ok. 4.100, Lilpop 5.500 i Wspólnota — zgórą 3.500.

Produkcja samochodów będzie więc równa całkowitej ilości samochodów i motocykli zarejestrowanych w r. b.

Ponadto ustalono, iż program blisko 10 firm krajowych, które w roku przyszłym produkować będą motocykle „setki" obejmuje ok. 8.000 sztuk, z czego Huta Ludwików — ok. 2.000 sztuk.

GIEŁDA

WARSZAWSKA GIEŁDA

Warszawa, 30 grudnia.

Dewizy: Budapeszt 10417, Bukareszt 387, Gdańsk 9975, Amsterdam 28666, Kopenhaga 10940, Londyn 2451, N. Jork 527, N. Jork kabel 527 1/4, Oslo 12307, Paryż 1388, Praga 1805, Sztokholm 12616, Zurych 11885, Włochy 2777, Helsinki 1081, Montreal 521 3/4, Sofia 6.37, Tallin 13465, Konstantynopol 4.21, Belgrad 1212, Ryga 9850, Kowno 8943. Tendencja nieco słabsza.

Waluty: Belgi belg. 88.85, dol. amer. 525, dol. kanad. 520, flor. hol. 286.40, fr. szwajc. 118.65, funty ang. 24.49, guld. gd. 99.75, kor. czesk. 10.40, kor. duńsk. 109.15, kor. norw. 122.75, kor. szwedz. 125.85, liry wł. 17.50, marki fin. 10.70, marki niem. srebr. 85, Belgrad 7.70, Konstant. 2.67, Tallin 122.00, Sofia 4.00, Ryga 85.00, Budapeszt 62.00.

Papiery: 4 1/2 wewnętrzna 5.50, ost. setki, 3 inwest. 1 em. 85.50—93.50, 3 inwest. 2 em. 84.50—91.50, 5 konwersyjna 60.50, 5 kolejowa 67.00, 4 premj. dolar. 42.25—42.00, 4 konsolidacyjne 66.00—65.75 ost. setki, 4 1/2 ziemskie, seria piąta 64—64.50, 4 1/2 Warszawy 76.50, 5 Warszawy 1933 71.50—73.00 ost. dr., 5 Warsz. 1936 71.50, 5 Łodzi 1933 64.50, 5 Łodzi 1938 62.50.

Akcje: Bank Polski 137.50, Bank Handl. 56.25, Leszczyński 109.00, Cukier 35.25, Węgiel 33.00—34.00, Lilpop 95.00, Norblin 103.00, Ostrowiec 67.75, Starachowice 46.25—46.00, Żyrardów 63.25—63.00, Haberbusch 61.00. Tendencja niejednolita.

Niemiecka ekspansja gospodarcza w południ.-wschodniej Europie

Sekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki Rzeszy, Brinkmann, podkreśla w artykule, zamieszczonym w ostatnim numerze biuletynu gospodarczego Berlińskiej Izby Handlowej — zamiar Rzeszy energicznego kontynuowania polityki ekspansji gospodarczej w południ.-wschodniej Europie. Niemcy mają — według autora — uczynić wszystkie wysiłki, by ożywić wymianę gospodarczą między obu obszarami. Niemcy w dalszym ciągu będą przyznawały państwom południowo-wschodniej Europy preferencyjne stawki celne dla ich eksportu rolnego, i w dalszym ciągu będą płaciły wyższe ceny za artykuły z południowo-wschodniej Europy. Rzesza jest zdecydowana współpracować aktywnie w uprzemysłowieniu południowo-wschodniej Europy.

Wzrost zapotrzebowania na nawozy sztuczne

Jak wynika z zestawień instytucji rozprowadzających nawozy sztuczne — przy końcu sezonu jesiennego powstał znaczny wzrost zapotrzebowania na nawozy.

W stosunku do jesieni ub. roku tegoroczny sezon jesienny na terenie kilku województw wykazał zwiększenie ilości zakupionych nawozów sztucznych: azotowych o 125 proc., superfosfatowych o 68 proc. i potasowych o 34 proc.

Największy wzrost zapotrzebowania na nawozy zanotowano na terenach Centralnego Okręgu Przemysłowego.

O. Z. N. zakłada kasy bezprocentowe

Na terenie województwa tarnopolskiego Obóz Zjednoczenia Narodowego wystąpił z inicjatywą masowego zakładania kas bezprocentowych. W jednym tylko powiecie borszczowskim w ciągu ostatnich dwóch tygodni powołano do życia 5 kas, a to w Korolówce, w Skale, Borszczowie, Jezierzanach i Mielnicy.

Wzrost produkcji metalowej

Produkcja szeregu artykułów o pierwszorzędnym znaczeniu z dziedziny przemysłu metalowego wykazuje poważny wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim. Biorąc za podstawę pierwszych 10 miesięcy 1937 i 1938 roku, krajowa wytwórczość drutu wzrosła o 30 proc., gwoździ o 5 proc., żelaznych wyrobów śrubowych o 30 proc., nitów i sworzni o 10 proc., blachy cynkowej o zgórą 40 proc., blachy żelaznej cynkowanej o 25 proc. i t. p.

Niemcy kupują w Czechosłowacji

Niemcy dążą do usadowienia się jak największego w Czechosłowacji. Najlepszym tego dowodem są liczne zamówienia niemieckie na terenie czechosłowackim. Tak więc przemysł maszynowy w Czechosłowacji otrzymał olbrzymie zamówienia, podobnie, jak i przemysł lotniczy. Nawet rolnictwo czecho-słowackie zyskuje na tym, gdyż Niemcy zakupują również tutaj wielkie ilości spirytusu.

Japońska odpowiedź na kredyty dla Chin

Jak donoszą z Szanghaju, na terenach Chin, zajętych przez Japonię, przygotowywana jest rewizja taryfy celnej. Miałaby to być odpowiedź w związku z amerykańskimi i angielskimi kredytami dla Chin. Japońskie władze celne nie dementują tej wiadomości, brak jednak oficjalnego potwierdzenia.

Dewaluacja funta i dolara?

Od pewnego czasu kursują w sferach gospodarczych angielskich pogłoski na temat mającej nastąpić już niedługo dewaluacji funta szterlinga, dolara i franka francuskiego. Mimo oficjalnych zaprzeczeń tak ze strony angielskiej, jak i amerykańskiej, pogłoski na temat dewaluacji nie ustają.

Spadek produkcji w Niemczech

Wrogie nastawienie do III Rzeszy państw zachodnich, jak Anglia, Stany Zjednoczone i Francja nie pozostają bez wpływu, mimo pozorów, na gospodarkę niemiecką. Z wyjątkiem bowiem przemysłu zbrojeniowego można obecnie zauważyć w Niemczech dość znaczny spadek produkcji w pozostałych gałęziach przemysłu. Niewątpliwie ma tutaj swe przemożne znaczenie prawie całkowite zamknięcie dla towarów niemieckich chłonnego i bogatego rynku amerykańskiego. Straty niemieckie na terenie Stanów Zjednoczonych nie mogą być dotychczas całkowicie pokryte wzmożoną ekspansją na rynkach Ameryki łacińskiej.

Zyski i straty polskiego przemysłu

Według obwieszczeń poszczególnych spółek akcyjnych o wypłatach dywidend za roku 1937/8 jedynie szereg przedsiębiorstw naftowych wykazuje w swych bilansach znaczne straty. Pozostałe przemysły, w większości wypadków, wykazują duże zyski. Przodują tutaj przemysł elektrotechniczny, metalowy i hutniczy.

Holandia domaga się obniżki opłat w kanale Sueskim

W Holandii, której żegluga stoi na czwartym miejscu w statystyce ruchu statków w kanale Sueskim, podnoszą się obecnie również głosy, domagające się obniżki opłat przejazdowych. Zaznacza się przy tym, iż przeciętny okręt, jadący do Indii Holenderskich, opłaca przy przejeździe w obie strony przez kanał około 100.000 guldenów. Prasa stwierdza z naciskiem, iż zniżka opłat nie byłaby uprzywilejowaniem indywidualnym któregokolwiek z państw, a przyniosłaby korzyść wszystkim użytkownikom kanału.

15

A. E. W. MASON

KÖNIGSMARK

PRZEKŁAD AUTORYZOWANY H. BUKOWSKIEJ

Tego wieczora jednak nie było widać w kaplicy śladu kochanków. Bernstorff uśmiechał się przebiegle. Prywatne stalle księcia znajdowały się powyżej, po lewej ręce, nad jego głową. Była to raczej duża loża teatralna, oddzielona od reszty kaplicy szeregiem małych, okratowanych przegródek. Kilka tych przegródek stało otworem, ale trzeba by się było wychylić, aby stamtąd dojrzeć Bernstorffa, stojącego pod łukiem. Ale nikt się nie wychylał z galerii.

Bersntoff wiedział jednak, że ptaszek jego znajduje się w sidłach, skąd nie może się wydostać bez woli ptasznika. Przekradł się z powrotem do głównego wejścia, skąd wąskie schody prowadziły na górę, na galerię, ciągnącą się za lożą księcia. Dając znak Müllerowi, aby szedł za nim, Bernstorff przemknął się po tych schodach bezszelestnie, jak kot. Postawił Müllera na straży u szczytu schodów, sam zaś posunął się dalej, aż do drzwi. Otworzył je szybko, ale bez gwałtownego szarpnięcia i natychmiast doznał wielkiej, nowej przyjemności.

Filip Königsmark rzucił się naprzód, z miłością w źrenicach, z wyciągniętymi skwapliwie rękoma. Na widok Bernstorffa jednak zatrzymał się jak wryty. Cała radość zamarła w nim i powoli na twarz jego wypełzł wyraz przerażenia. Kolana zadygotały pod nim. Nigdy w życiu Bernstorff nie widział nikogo, ktoby się go bał. Zadowolenie jego było więc tem głębsze, że przerażonym był ten wesoły zazwyczaj i bystry chłopiec, wytwornie ubrany, noszący znakomite nazwisko i mogący się poszczycić świetnym wychowaniem. Bernstorff przesunął język po wargach.

— Nie jestem tą osobą, której oczekiwał hrabia Königsmark — powiedział obleśnie. Ale chłopiec już zapanował nad sobą.

— Nie oczekuję żadnej osoby, ekscelencjo — odparł poważnie.

— Czyżby? — zapytał Bernstorff ironicznie. — W takim razie przeszkodziłem w modlitwie? Tyle pobożności w tak urodziwym kawalerze... rzecz naprawdę podziwienia godna.... — Zamilkł, ale nie otrzymał na swój gruby żart ani odpowiedzi ani nawet wzgardliwego spojrzenia.

— Wszelako skromność powinna iść w parze z nabożnością. A kawaler wybrał dla swojego nabożeństwa tę część kaplicy, która jest zarezerwowana dla Jego Wysokości księcia i dla książęcej rodziny. Co masz na swoje usprawiedliwienie, młody kawalerze? — I znów ironia rozbiła się o spokojną powagę chłopca.

— Rzeczywiście nie mam prawa tu się znajdować, — przyznał młody Königsmark.

Bernstorff zrozumiał, że w ten sposób nie osiągnie niczego. Sam widział, że tego rodzaju utarczka słowna była trywialna, nie godna jego stanowiska, a przy tym do niczego nie prowadząca. Tym większą czuł nienawiść do tego chłopca, który spokojnie stawił mu czoło.

— Dość tej pustej gawędy — wrzasnął w pasji, choć o pustą gawędę nikogo prócz niego samego nawet największy jego pochlebca nie mógłby posądzić. — Co wieczora przychodzisz tu potajemnie, o godzinie szóstej. Co wieczora czekasz pół godziny, ukryty w tym małym pokoju...

Czy chłopiec naprawdę drgnął? Tu, za kratami, w szaro-zielono-złotej klitce, zaczynały się już zbierać cienie. Zapanował zmrok.

— A po upływie pół godziny... — zaczął znów Bernstorff, ale przerwał mu głośny, namiętny okrzyk:

— Nie!.. nie!...

— A po upływie pół godziny rozlega się inny lekki krok na kamiennej posadzce na dole i... umowa jest dochowana — kończył nieubłagany kanclerz. (C. d. n.)

Wiadomości dnia

31 grudnia — **Sobota** — Sylwestra — Jutro: Nowy Rok

GODZINY PRZYJĘC W REDAKCJI „DZIENNIKA POLSKIEGO". W redakcji „Dziennika Polskiego" przyjmuje się codziennie — z wyjątkiem niedziel i świat rzym. kat. — WYŁĄCZNIE od godz. 12—13. W innych godzinach BEZWZGLĘDNIE żadnych spraw Redakcja nie załatwia.

Za artykuły nie zamówione Redakcja nie płaci wierszowego.

Rękopisów nadesłanych Redakcja nie zwraca.

OBÓZ ZJEDNOCZENIA NARODOWEGO: Prezydium Okręgu Lwowskiego we Lwowie mieści się w lokalu przy ul. Bourlarda 5, II p.

Prezydium Okręgu przyjmuje w poniedziałki, środy i piątki w godzinach od 10—12-tej przed poł. Tel. Prezydium nr. 110-45, tel. Sekretariatu nr. 111-24.

OBWÓD LWÓW-PÓŁNOC, do którego należą dzielnice: II, III, VII, VIII i IX, mieści się w lokalu przy ul. Leona Sapiehy 4, I p.

Biura czynne codziennie od godziny 9—13-tej i od 17—19-tej z wyjątkiem soboty popołudnia, oraz niedziel i świąt, tel. nr. 110-09.

Zgłoszenia osobiste lub listowne na członków przyjmuje się codziennie od godz. 9—12-tej i od 17—19.

OBWÓD LWÓW-POŁUDNIE, do którego należą dzielnice: I, IV, V i VI, mieści się w lokalu przy ul. Chorążczyzny 22, I p.

Biura czynne codziennie od 9—13 i 17—20, z wyjątkiem soboty popołudniu, oraz niedziel i świąt. — Tel. 296-81.

Zgłoszenia osobiste lub listowne na członków przyjmuje się codziennie od godz. 9—13 i od 17—19.

ZJEDNOCZENIE POLSKICH ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH: Lokal organizacji i świetlica mieści się przy ul. Neumana (daw. Cłowa) l. 2. Godziny urzędowania codziennie od 17-tej do 20-tej, w niedzielę od 10-tej do 13-tej.

TEATR WIELKI:

Sobota, 7.30 wiecz.: „Zakochana królowa".

Sobota, 11.45 w nocy Rewia Sylwestrowa „Coraz lepiej..."

Niedziela, 12 w poludn. „Betleem Polskie".

Niedziela, 3.30 popoł. „Zakochana królowa".

Niedziela, 7.30 wiecz. „Dzień bez kłamstwa".

Poniedziałek, 6 wiecz. „Zakochana królowa".

TEATR ROZMAITOŚCI:

Sobota, 11.45 w nocy „Pani Prezesowa" — Sylwester.

Niedziela, 7.30 wiecz. „Pan Lamberthier".

Poniedziałek, teatr nieczynny.

Naruszone plomby w masońskiej „świątyni"

(a) „Deszcz spadł na świątynię" żydowskiej masonerii „Bnei-Brith" — Leopolis i pogrążył ją w katastrofalnej topieli. W związku z zarządzeniem władz loża „Bnei-Brith", mieszcząca się w luksusowych apartamentach I p. kamienicy przy ul. Trzeciego Maja l. 10, została zlikwidowana i znalazła przed kilku tygodniami należyte oświetlenie na łamach naszego pisma. Ogłoszona podówczas przez nas szczegółowa lista „braci" wywołała w mieście duże wrażenie a wśród około 200 „fartuszków" niebywały popłoch.

Lokal żydowskiej loży masońskiej został przez władze opieczętowany i na drzwiach nałożono odpowiednie plomby. Otóż w dniu wczorajszym w godzinach wieczornych zaopiekował się zaplombowanymi drzwiami „świątyni" przy ul. Trzeciego Maja l. 10 tajemniczy duch masoński. Oto jak donosi policji Maria Sysakowa, dozorczyni kamienicy, w godzinach pomiędzy 15 a 18-tą nieznany sprawca zerwał zawieszone u drzwi plomby i usunął je tak, że do wnętrza wytwornych apartamentów łatwo byłoby się dostać przy użyciu klucza.

Władze policyjne wdrożyły dochodzenia w tej zagadkowej sprawie, która na tle „deszczu padającego na świątynię" nabiera szczególnego posmaku i wyrasta do granic niemałej sensacji.

KINOTEATRY:

ADRIA: Znachor oraz Uwodziciel z Radia.
APOLLO: Sygnały.
ATLANTIC: Walka o szczęście
BAŁTYK: Pani Walewska.
CASINO: Maria Antonina.
CHIMERA: Trzej nicponie.
EMPIRE: Brawura
EUROPA. Serce matki.
GLORIA: Gdy kwitną bzy.
GRAŻYNA: Przygody Robin Hooda.
KOPERNIK: Podlotek.
MARYSIEŃKA: Ostatnia brygada.
METRO: Groźny Bill oraz Prater.
MIRAŻ. Heidi.
MUZA: Złotowłosa.
PALACE: Cyganka.
PAX: Królowa przedmieścia oraz Ali-Baba i 40 rozbójników.
RAJ: Druga młodość, film polski.
RIALTO: Marco Polo.
ROXY: Prof. Wilczur.
STYLOWY: Dla Ciebie Senoritto i rewia z Faliszewskim i Wolińskim.
SWIATOWID: Statek niewolników i Pasażerka na gapę.
SWIT: Płynne złoto i Wesoły wędrowiec
TON: Ofiary wielkiego miasta, oraz Pościg.
UCIECHA: Obrońcy Rio Grande i rewia.

FOTOPLASTIKON — plac Mariacki 5, „Ziemia Święta".

TEATR

— OSTATNI TYDZIEŃ PRZEDSTAWIEŃ OPERETKI „ZAKOCHANA KRÓLOWA". Wobec wyjazdu ze Lwowa pp.: M. Didur-Załuskiej i Igo Syma (kreujących główne role), przedstawienia pięknej operetki „Zakochana królowa" zbliżają się ku końcowi. Jeszcze tylko przez okres następnego tygodnia publiczność lwowska będzie miała sposobność oglądać przepięknie wystawioną operetkę i doskonałych jej wykonawców.

— NOC SYLWESTROWA W TEATRACH M. W Teatrze W. dana będzie szampańska rewia w 2-ch częściach (18 obrazach) pt. „Coraz lepiej..." pióra Hemara i Fixa. Barwne skecze, pełne temperamentu tańce, najnowsze przeboje, piosenki, parodie, złożą się na błyskotliwą całość, pełną humoru i dowcipu. Udział miłych gości pp.: Kołpikówny, Korabianki, Kuligowskiego, Paplińskiego, Syma i Surowy na czele całego zespołu artystów Teatrów M. — stworzą atmosferę, w której najweselej i najmilej cały wytworny Lwów rozpocznie Nowy Rok. Korzystając z pobytu we Lwowie p. Marii Korabianki udało się pozyskać tę ulubienicę Lwowa na jeden występ w Rewii Sylwestrowej w Teatrze W. — W Teatrze Rozm. arcywesoła farsa „Pani Prezesowa". Na czele olbrzymiej obsady pp.: Chaniecka, Oranowska, Leliwa i Machalski.

— „BETLEEM POLSKIE" W TEATRZE W. W niedzielę, 1. stycznia o 12-ej w południe w Teatrze W. dane będą Jasełka, L. Rydla „Betleem Polskie", które odegrane zostaną przez Zrzeszenie Artystów Lwowskich.

— „DZIEŃ BEZ KŁAMSTWA", wesoła komedia amerykańska, dana będzie w Teatrze W. w niedzielę 1 stycznia, o 7.30 wiecz., w obsadzie premierowej z p. M. Węgrzynem w roli głównej, oraz z udziałem p. B. Samborskiego. Reżyseria St. Daczyńskiego.

— „PAN LAMBERTHIER", doskonała sztuka francuska L. Verneuil'a grana będzie w Teatrze Rozm. w niedzielę dnia 1. stycznia, o godz. 7.30 wiecz. z udziałem pp.: E. Zyteckiego i K. Ankwicz-Szyjkowskiej.

RADIO

— RADIOWY SYLWESTER. Już w przeddzień Sylwestra przygotowuje P. R. muzyczne pożegnanie starego roku; w audycji nadawanej o godz. 19.10 ze Lwowa na fali ogólnopolskiej znajdą się najmilsze i najbardziej popularne piosenki roku ubiegłego. „Przegląd piosenek roku 1938" opracowany został przez W. Budzyńskiego.

Sobota ,dn. 31 grudnia przyniesie właściwe koncerty sylwestrowe. O godz. 16.35 pianista Z. Dygat odegra „Karnawał" Schumanna. O godz. 19.15 rozpocznie się koncert rozrywkowy pod hasłem „Na wesoło pod jemiołą", transm. z Rozgł. Katowickiej. Wielki koncert wieczorny p. t. „Rok umiera, rok się rodzi, grać panowie, smutek szkodzi" trwać będzie od godz. 21.15 do 23.59 i zapowiada się bardzo atrakcyjnie. W tym „Kalejdoskopie sylwestrowym" znajdą się orkiestry: Symfoniczna i Mała P. R., Rozgł. Poznańskiej i Lwowskiej; ze śpiewaków wystąpią: L. Szczepańska, J. Kenda, M. Salecki oraz pieśniarka M. Grelichowska; na ksylofonie grać będzie Irena Paluli, na wibrafonie M. Orzechowski, na skrzypcach E. Raabe i A. Kopernok, a na saksofonie J. Mikutowski. Poza tym w koncercie weźmie udział Wł. Majewska, Cz. Halski i H. Ładosz, „Chór Zbycha", zespół wokalny K. Waberskiego i inni.

Od godz. 24.05 do 2-ej w nocy przygrywać będzie orkiestra taneczna.

— STANISŁAW WASYLEWSKI PRZED MIKROFONEM LWOWSKIM. Znany literat, Stanisław Wasylewski, znakomity essay'ista polski, którego twórczość związana jest nićmi głębokiego sentymentu z naszym miastem, zaproszony został przez Rozgł. Lwowską do wygłoszenia felietonu sylwestrowego dla radiosłuchaczy. Felieton ten usłyszymy w sobotę dnia 31 grudnia o godz. 18.20.

— PREZES SWIATOWEGO ZW. POLAKÓW Z ZAGRANICY PRZEMAWIA PRZEZ RADIO DO RODAKÓW NA OBCZYŹNIE. W dzień sylwestrowy u progu nowego roku przemówi o godz. 18.30 przez radio do rodaków na obczyźnie prezes Światowego Związku Polaków z zagranicy, wojewoda Raczkiewicz. Serdeczne słowa przemówienia będą wyrazem pamięci Polaków żyjących w kraju o swych braciach zmuszonych pędzić żywot poza granicami ojczyzny.

— ZMIANY PROGRAMOWE. Sobota, dnia 31 grudnia: 18.00 „Sport lwowski w roku 1938" — wygłosi mgr. Bronisław Cena. — 18.10 Rozmowa ze słuchaczami dyr. J. S. Petry'ego. — 18.20 Felieton sylwestrowy Stanisława Wasylewskiego. — 19.15 „Na wesoło pod jemiołą". — 21.21 Kalejdoskop sylwestrowy: z Warszawy godz. 21.21, z Poznania godz. 21.35, ze Lwowa godz. 22.05, z Warszawy godz. 22.35.

— UWAGA SPORTOWCY! Dzisiaj o godzinie 18-tej mgr. Bronisław Cena omówi bilans sportu lwowskiego w 1938 r.

Z teki warszawskiego reportera

PREZES STR. NAR. UWOLNIONY NA „SŁOWO HONORU"

W swoim czasie radni żydowscy w Łodzi wnieśli interpelację w Radzie Miejskiej w sprawie zabójstwa Żyda Kelemnera, dokonanego przez Jana Antczaka, którego sąd skazał na 12 lat więzienia. W czasie uzasadniania interpelacji, kiedy była mowa o zabójstwie, adw. Kowalski miał zawołać „Brawo", zaś radny Czernik miał powiedzieć „Dobrze im tak, jabym ich setkami mordował". Pociągnięto ich za to do odpowiedzialności za publiczne pochwalanie zbrodni. W Sądzie okręgowym adw. Kowalski dał „słowo honoru", że inkryminowanego słowa nie powiedział. Po wyroku uniewinniającym i apelacji prokuratora, sąd apelacyjny skazał obu na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem.

Sąd Najwyższy wyrok uchylił, zaś Sąd Apelacyjny po powtórnym rozpatrzeniu sprawy wydał wyrok uniewinniający.

ZAMKNIĘTO 32 LOŻE MASOŃSKIE

Jak wynika ze sprawozdania, przedłożonego władzom centralnym, w ciągu miesiąca, t. j. od wydania dekretu P. Prezydenta R. P. o likwidacji zrzeszeń wolnomularskich w Polsce, zamknięto na terenie całego kraju 32 loże masońskie, w czym 19 niemieckich i 13 żydowskich.

POTOMEK POWSTAŃCA ODZYSKAŁ SKONFISKOWANY MAJĄTEK

Warszawski Sąd Apelacyjny nakazał zwrot dóbr (80 ha ziemi) w majątku Zalesiany (pow. białostockiego) Maksymilianowi Walewskiemu, gdyż dobra te rząd rosyjski skonfiskował jego pradziadowi, powstańcowi.

ODCZYTY I WYSTAWY

— WYSTAWA DZIEŁ MATEJKI. Wystawa pod t. „Obrazy i rysunki Jana Matejki ze zbiorów lwowskich", urządzona staraniem Galerii Narodowej m. Lwowa, w gmachu Muzeum Przemysłu Artystycznego, ul. Hetmańska 1, otwarta jest codziennie od godz. 10—14. Wystawa przedstawia się okazale: 35 obrazów olejnych i akwarel i przeszło 120 rysunków zebranych na tej wystawie, ilustruje znakomicie wszystkie etapy twórczości wielkiego mistrza. Każdy, kto kupuje bilet wstępu na tę wystawę otrzymuje kupon uprawniający do bezpłatnego obejrzenia arcydzieła Matejki „Unii Lubelskiej" w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich. Wstęp na wystawę 50 gr. dla młodzieży 20 gr., dla wycieczek zbiorowych 10 gr.

RÓŻNE

— DO PRACODAWCÓW. Wszyscy pracodawcy, zatrudniający pracowników, pamiętać powinni, że przy wypłacie miesięcznych poborów należy ściągnąć pracownikom odpowiedni procent na rzecz Zimowej Pomocy Bezrobotnym według wymiaru i odesłać zebraną sumę do Miejskiej Komunalnej Kasy Oszczędności na konto nr. 1.200. Emeryci winni uiścić daninę sami, zależnie od wysokości swych rent, według norm obowiązujących pracowników.

— OCHOTNICY Z B. 238 P. P.! Wzywa się wszystkich b. ochotników 238 p. p. do zgłoszenia się codziennie wieczorem w godz. 17—21 w Związku b. Ochotników A. P. (Lwów, Rynek 34, I. p.), celem zawiązania Koła pułkowego, przeprowadzenia ścisłej weryfikacji i założenia historii tego pułku.

— NAJWESELEJ I NAJPRZYJEMNIEJ spędzisz czas na zabawie Związku Strzeleckiego im. ks. biskupa Bandurskiego, urządzanej pod protektoratem J. W. P. inż. Rusina Jana, Dyrektora M. K. E., w pięknych salach Kasyna Pocztowego przy ul. Japońskiej 9, w dniu 5 stycznia 1939 r. Początek o godzinie 21.30

Z sali sądowej

Wyrok w procesie inwalidzkim

(—) W procesie inwalidzkim ogłoszono w piątek w południe wyrok, zasądzający wszystkich oskarżonych. Eugeniusz Strzelbicki skazany został na 2 i pół roku więzienia, Tadeusz Dolleczek na 2 i pół roku, Dawid Chaim Hoch na 6 miesięcy, Gabriel Barański 1 rok, Mechel Fränkel półtora roku, Jan Spychała 2 lata, Natan Siegel półtora roku, Józef Fabry 2 lata, Stanisław Damm 2 lata, Dr Abraham Reiler 2 lata, Nuchim Roth 6 miesięcy, Emanuel Deffer 9 miesięcy, Simche Goldstein 9 miesięcy, Walenty Dziedzic na 6 miesięcy. Wszyscy oskarżeni pozbawieni zostali praw obywatelskich na 5 lat. Dziedzic zaś na 2 lata, a kara jego umorzona została amnestią. Odczytywanie wyroku wraz z umotywowaniem przez sędz. Michalego, trwało godzinę.

Przemytnicy przyznali się do winy

(—) Przemytnicy sacharyny, którzy zasiadają na ławie oskarżonych w sądzie okręgowym we Lwowie, przyznali się prawie wszyscy do winy, z wyjątkiem Gimlakiewicza, prowadzącego całą aferę przemytniczą.

Osk. Bandias zeznał, że 12 razy przewoził do Lwowa transport sacharyny i kamyczków do zapalniczek w ilości 7 do 10 kg. towaru za każdym razem. — Seidel zaś odbywał taką samą podróż 5 razy. Najer, jak zeznaje on i jego towarzysze, odbierał towary pochodzące z przemytu i przechowywał je w różnych miejscach, m. in. w mieszkaniu osk. Schneida.

Oskarżonych bronią adw. Łyczkowski, Landau, Gelb, Olszewski, Lustig i inni. Rozprawa trwa w dalszym ciągu.

KRONIKA WYPADKÓW

(a) Z rąk Bitry Kornes (ul. św. Anny 8), przechodzącej wczoraj wieczorem ul. Słoneczną, nieznany młody osobnik wyrwał torebkę, zawierającą 20 złotych.

W ciągu dnia nieznani sprawcy włamali się do mieszkania Miny Herman (ul. Janowska 43), skąd unieśli srebrne nakrycie stołowe, biżuterię oraz garderobę wartości 787 zł.

Maria Zielińska (ul. Wandy 12) w przechodzie ul. Kordeckiego pośliznęła się i upadła tak fatalnie, iż doznała złamania nogi w kostce. Zawezwane Pogotowie Ratunkowe przewiozło ją do szpitala

---

— PODWIECZOREK Patronatu Tow. opieki nad rodzinami więźniów odbędzie się w dniu 6 stycznia 1939 r., w dużej sali restauracyjnej „George'a", z udziałem wybitnych sił artystycznych, a w szczególności udział swój przyrzekły panie: Długoszowa śpiewaczka opery, Kołpikówna primaballerina, Kotulakówna śpiewaczka opery, oraz panowie: Bojanowski, art. operetki, Broński humorysta, Laskowski piosenkarz, Papliński baletmistrz oraz orkiestra mandolinistów „Hejnał" wraz z chórem.

Początek o godz. 17-tej. Cena podwieczorku 3 zł. Czysty dochód przeznaczony na utrzymanie schroniska dla nieletnich.

— IZBA PRZEM. - HANDLOWA we Lwowie zamiast życzeń świątecznych i noworocznych i odpowiedzi na nie, przekazała zł. 50.— na cel Miejskiego Komitetu Pomocy Zimowej Bezrobotnym.

— KARTY WOLNEJ JAZDY tramwajami, oraz legitymacje uprawniające do nabywania biletów ulgowych z r. 1938 wydane urzędom, instytucjom i t. p. będą ważne do dnia 15 stycznia 1939 r.

— DYŻURY NOCNE W APTEKACH od 25 do 31 grudnia:

Aszkenazego i Sp., Żółkiewska 4. — Augensterna, ul. Krasickich 20. — Barszaka, ul. Łyczakowska 155. — Beisera i Spki, ul. Legionów 22. — Braunsteina Zniesienie — Dewechego, ul. Słowackiego 12. — Dobrzańskiego, ul. Akademicka 2. — Ehrbara, ul. Łyczakowska 3. — Glatzela, ul. Na Bajkach 23. — Hellmana, ul. Kopernika 23. Kajetanowicza ul. Słoneczna 1. — Kwartnera, ul. Zamarstynowska 54 — Lewitasa, ul. Kochanowskiego 83. — Łazowskiego, ul. Gródecka 81. — Messuty, ul. Królowej Jadwigi 31. — Mundówny, Bogdanówka 67. Oberlaendera ul. Piekarska 33. — Sarkisiewicza, ul. Zyblikiewicza 14 — Sładowskiego, ul. Halicka 19. — Steczkowskiej, ul. Św. Zofii 26. — Stenzla, pl. Mariacki 8. — Terleckiego, ul. Grodzickich 7. — Zuckermana ul. Piłsudskiego 14

— ZMARLI WE LWOWIE: Maria Lisowiczowa, l. 77; Franciszek Rząca, l. 74, dr Władysław Garbicz, l. 37; Bronisława Bartmańska, l. 72; Maria Jez, l. 87; Edmund Schön, l. 62; Ksenia Ostrowska, l. 80; Anna Urbanowicz, l. 88; Bronisława Czerwińska, l. 77; Władysław Mięsowicz, l. 73; Antonina Zając, l. 63; Grzegorz Kowal, l. 66; Paulina Litwin, l. 64; Emilia Polakowa, lat 54; Aleksander Sadowski, l. 72; dr Józef Rottersman, l. 68; Sara Thune, l. 82; Pinkus Langnas, l. 64; Chana Kahane, l. 80; Józef Schächter, l. 60; Chawa Halpern, lat 76; Estera Fränkel, l. 87; Anna Eckstein, lat 67; Fajga Krebs, l. 74; Dina Roth, l. 90.

ZWRACA SIĘ UWAGĘ na ogłoszenie na ostatniej stronie firmy I. SCHLEIER, Główny Skład Obuwia, Lwów, Legionów 35, która daje nadzwyczajną sposobność do nabywania dobrego obuwia po taniej cenie.

Dłużnik pobił wierzycieli w obecności komornika

(a) Widownią niebywałej awantury było w dniu wczorajszym mieszkanie Karola Wiśniewskiego przy ul. Piłsudskiego 27. W obecności komornika Władysława Dohnala, przeprowadzane było egzekucyjne zajęcie urządzenia domowego, stanowiącego własność Karola Wiśniewskiego, na rzecz wierzycielki Zofii Krętówny i jej ojca Jana (Trakt Glinianski 51).

W czasie przeprowadzanej egzekucji Wiśniewski w obecności wymienionego komornika pobił dotkliwie parę swych wierzycieli. Sprawą zajęła się policja.

Separowany mąż z mieszkania żony zabrał urządzenie wartości 9.000 zł.

(a) Władze policyjne rozpatrywały w dniu wczorajszym sprawę, która rozegrała się w mieszkaniu Jadwigi Maziarzowej przy ul. Wyspiańskiego 27. Wymieniona pozostaje w separacji z swym mężem Kazimierzem, który na podstawie jakichś bliżej nieznanych swych pretensji do własności swej separowanej żony, — wkroczył do jej mieszkania w dniu wczorajszym w towarzystwie sześciu osobników. Polecił im wynieść z mieszkania — wbrew protestom żony — trzy maszyny do szycia, jedną maszynę do wybijania kapsli oraz zapas materiałów jedwabnych, przedstawiających łącznie wartość 9000 zł. Maszyny i materiały jedwabne wywiezione zostały w nieznanym kierunku. Sprawa ta była tematem dnia zarówno w kamienicy, jak i na całej ulicy.

Pożar w Zakładach Chemicznych na Gabrielówce

(a) Wieczorem w dniu wczorajszym wybuchł pożar w realności przy ul. Gabrielówka 13, gdzie mieszczą się Zakłady chemiczne inż. Lisowodera. Płomienie strawiły sufit. Szkoda wynosi około 300 zł. Tren straży pożarnej szybko ogień umiejscowił. Wypadków w ludziach nie notowano

Ofiary na Pomoc Zimową

Centralna Małopolska Kasa Oszczędności we Lwowie złożyła na rzecz Miejskiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym 200 zł., Nacz. dyr. Leonard Makowski zamiast życzeń świątecznych, noworocznych i odpowiedzi na życzenia 25 zł., Ernest Girtler 62.50 zł., Franciszek Żmudziński 20 zł., Emilia Augustynowa 15 zł., Singer Sewing 50 zł., Stanisław Barszczewski 22.27 zł., Dr Mendel Brill 11.45 zł., Prof. Bronisław Janowski 12.30 zł., Dr Jan Poratyński 50 zł., Dr Karol Argasiński 40 zł., Dr Stefan Bobowski 12.63 zł., Lewicka Maria i Aleksander 32.25 zł., Dr Wilhelm Pisek 23.05 zł., Klara Hemerling 15 zł., Wojciech Dembiński 10 zł., Laura Hermanowa 100 zł., T. Kysiak i Synowie 91.96 zł., Dyr. Tow. Kredyt. Miejskiego 160 zł., Prof. Wit. Minkiewicz 16.08 zł., Aleksander Zunia 100 zł., Jan Szczupłakiewicz zamiast życzeń świątecznych 15 zł., Zofia Weiglowa 15.25 zł., Kornelia Nowicka 10 zł., Franciszek Irzyk 21.43 zł., Biuro Giełdy Zbożowej i Towar. zebrane na listę składkową 456 zł., Zjedn. Fabr. Sukna Hess, Piesch i Strzygowski 100 zł., M. Haller 10 zł., Zw. Handl. Spółdz. i Sklep. Kółek Roln. 25 zł., Adela Seidman 20 zł., Dmitruk Bolesław 30 zł., Lauruk-Tuczapska 10 zł., Bracia Mund 30 zł., Dr Zygmunt Grünstein 15 zł., Dr St. Ruff 46 zł., Tow. pop. pracy rolnej i rzemieśl. wśród Żydów w Polsce 25 zł., Moses Ringel 20 zł., Akademia Handlu Zagranicznego 63.70 zł., „Farmacja" Wytw. Handl. Ska 14.80 zł., Dr Tadeusz Kupczyński zamiast życzeń świątecznych 50 zł., Tow. Kredyt. Ziemskie 182.84 zł., Inż. Stan. Hubicki 11.35 zł., Maria Horakowa 60 zł., Emanuel Bredy, Kawiarnia „Sevilla" 20 zł., Dr Eohner Gecel 14.85 zł., Akadem. Sklep. Tyt. 25 zł., Załuska Janina 14.70 zł., Wanda Bartoszowa 10.50 zł., Dr Wiktor Słoniewski 10 zł., Alter Goldberg i Maner 36 zł., Zarz. realn. Domagaliczów 30.76 zł., Dr M. Szarski 189.45 zł., Pracownicy umysłowi Izby Przemysłowo - Handlowej, niezależnie od miesięcznych składek 100 zł., Zakł. Nauk. Wychow. SS. de Notre Dame 11.26 zł., Arnold D. Eger 10 zł., Dr Leon Feller 50 zł., „Bata" Pol. Sp. Obuwia 100 zł., Bernard Spritzer 13.72 zł., Dr Wład. Hoszowski 20 zł., Bracia Halpern 50 zł., Jadwiga Świerczyńska 20 zł., Dr Stanisław Gomolińska 21.85 zł., Inż. Stanisław Kowalski 12.37 zł., Dr Jakub Nadel 10 zł., Singer Sewing Machine Kompany 50 zł., Spadkob. błp. Leopolda Diamantsteina 20 zł., Zofia Biegańska 10 zł., Dr Emil Meiseles 20 zł.,

---

2.134 miliony ludzi na całej kuli ziemskiej

W roku 1937 — jak podaje ostatni biuletyn statystyczny sekretariatu Ligi Narodów — ludność całej kuli ziemskiej wynosiła dwa miliardy stotrzydzieści cztery miliony osób. Przeszło połowa ludności (w milionach) przypada na Azję (1.124), kolejno idzie Europa — bez Rosji Sowieckiej (397), Ameryka — Północna i Południowa (271), Afryka (154), Australia — łącznie z wyspami Oceanii (10), Rosja Sowiecka, europejska i azjatycka, posiada 178 milionów mieszkańców.

W Azji najwięcej ludności (w milionach) posiadają Chiny (450), dalej Indie (374), Japonia z Koreą i Formozą (100), Indie holenderskie (67), Indochiny (23), Iran (15), Sjam (14), Wyspy Filipińskie (13): w innych krajach azjatyckich ludność nie przekracza 10 milionów.

W Europie pierwsze miejsce zajmują Niemcy (79), dalej Anglia z Szkocją, Walią i Półn. Irlandią (47), Włochy (43), Francja (42), Polska (35), Hiszpania (24), Rumunia (19), Turcja — z posiadłościami azjatyckimi (16), Jugosławia (15), Czecho-Słowacja (9,8) i Węgry (10).

Ludność innych państw waha się w granicach od 1—9 milionów.

W Ameryce na pierwszym miejscu stoją Stany Zjednoczone (130); dalej kroczą: Brazylja (43), Meksyk (19), Argentyna (12), Kanada (11), Kolumbia (9), Chile (4,5), Boliwia (3), Paragwaj (0,9) i t. d. Republiki Ameryki Środkowej liczą razem 21 milionów mieszkańców.

W Afryce najwięcej ludności posiada Nigeria (19), dalej Egipt (16), Francuska Afryka Zachodnia (14), Związek Połudn.-Afrykański (10), Kongo (10) i Liberia (2,9).

W Australii mieszka 7 milionów ludzi, w Nowej Zelandii — 1,5 miliona. Reszta ludności Oceanii (ok. 1,5 miliona) — przypada na drobne wyspęki. (t.).

Przyjechali do NOWEGO „HOTELU EUROPEJSKIEGO"

Kowenicki Jan z małżonką, dyr. dóbr — Tarnobrzeg; dr Karpiński Tadeusz, starosta — Kościany; Chrzanowski Stefan, dyr. dóbr — Baworów; Jędrzejowski Edward, inżynier — Glinik-Mariampol; Reichert Salomon, przemysłow. — Raciąż; Kolbusz Franciszek, poseł na Sejm — Brześć n/B.; Liptay Alfred, wł. dóbr — Łowcza; Neustadt Leon, dyrektor — Warszawa; Rettig Alfred, przemysłow. — Łódź; Królewski Artur, przemysłow. — Bielsko; Drillich Rudolf, inż. — Skole; Sopotnicki Józef, pułkownik — Warszawa; Ostaszewski Henryk, wojewoda — Białystok; dr Szyjkowski Marian, prof. — Praga; Rappaport Wilhelm, przemysłow. — Warszawa; dr Trzecieski Stefan, lekarz — Kałusz; Distler Małgorzata, urzędn. — Wiedeń; Steiner Hans, kupiec — Berlin; Holegreber Jan, inż. — Łódź; dr Völker Teodor, prokurent — Wolbrom; Becher F., żona adwokata — Równe; dr Popper Aleksander, lekarz — Lesko; Seiler Jerzy, urzędnik — Łódź; Wiśnicka Antonina, pryw. — Warszawa; dr Drucker Natan, lekarz dent. — Kraków; hr Dzieduszycki Juliusz, wł. dóbr — Jezupol; dr Rożycki Ignacy, proboszcz — Kraków; Szenbrod Maurycy, kupiec — Warszawa; Mendel Herman, kupiec — Kraków; Janiszewski Józef, urzędnik — Rzeszów, Karo Paweł, kupiec — Stanisławów; Laskowski Mieczysław, inż. Warszawa; Gelber Józef kupiec — Tarnów.

OFIARA NA POMOC ZIMOWĄ NAJLEPSZĄ GWIAZDKĄ DLA BIEDNYCH DZIECI

INFORMATOR TANIEGO ŹRÓDŁA ZAKUPU

KRONIKA WOŁYŃSKA

(s) PREMIERA W TEATRZE WOŁYŃSKIM. — Na zakończenie starego roku w dniu 31 b. m. w sali kina Miejskiego w Łucku Teatr Wołyński wystąpi z nową premierą sezonu, ostatnią, niezwykle sukcesową nowością repertuaru sceny polskiej, nową komedią obyczajową jednego z najwybitniejszych współczesnych komediopisarzy francuskich Jakuba Devala pt. „Subretka", w przekładzie Gustawa Olechowskiego. „Subretkę" wystawia Teatr Wołyński bezpośrednio po jej olbrzymich sukcesach w Teatrze Polskim w Warszawie, przed tym zaś w teatrach wiedeńskich i praskich.

„Subretka" ukaże się na scenie Teatru Wołyńskiego w reżyserskim opracowaniu dyr. Janusza Strachockiego. W roli tytułowej wystąpi utalentowana aktorka Rena Maliszewska w otoczeniu doskonałej obsady: Barwińska, Klimczakówna, Strumieńska, Włodzimirska, Maliszewski, Dąbrowski, Orłowski. Samochodzki i in

KRONIKA MAŁOPOLSKI

Ze Stanisławowa

Zmiany na stanowiskach starostów

Kierownikiem Starostwa powiatowego w Dolinie został mianowany mgr Franciszek Kułakowski, zastępca naczelnika Wydziału społ.-polit. w Urzędzie wojewódzkim stanisławowskim, dotychczasowy starosta doliniański Zygmunt Szacherski został mianowany starostą powiatowym w Brześciu nad Bugiem, dotychczasowy starost stryjski Stanisław Harmata został mianowany naczelnikiem Wydziału w Urzędzie wojewódzkim krakowskim, starostą powiatowym w Stryju został mianowany Michał Stefanicki, dotychczasowy naczelnik Wydziału w Urzędzie wojewódzkim wołyńskim.

Z Tarnopola

Podokręgowa odprawa żeńska Z. S.

W ramach ogólnej odprawy podokręgowej, odbyła się odprawa Kierowniczek i Komendantek P. K. powiatów Z. S. Referat przemyślany i bardzo dobrze ujęty — o roli kobiet w dobie obecnej, wygłosiła Ob. Jochowa. W referacie tym wykazała, że kobiety Polki specjalnie zdawać powinny sobie sprawę ze swego wielkiego posłannictwa, wywierając jak największy wpływ na kształtowanie się myśli i uczuć polskich. „Potrzeba nam dużej pewności siebie — jak największego poczucia swej roli obywatelskiej i państwowej — a ponieważ dobro każdej jednostki jest w bezpośredniej łączności z dobrem publicznym, dlatego też kobiety specjalnie zdawać sobie powinny sprawę ze swego posłannictwa".

Referaty Ob. Jochowej i drugi Ob. Greszczukowej, Podokręgowej Kierowniczki P. K., czynnej działaczki na terenie pracy społecznej — wywołały ożywioną dyskusję. Wspólne odprawy i konferencje, to nie tylko sprawdzian wysiłków, ale i olbrzymi bodziec do dalszych twórczych poczynań. (A. P.).

Ze Stryja

Dom Strzelecki w Lubieńcach

W Lubieńcach, pow. stryjskiego, odbyło się poświęcenie i otwarcie nowego Domu Strzeleckiego. Zw. Strzelecki w Lubieńcach pracuje od szeregu lat pod kierownictwem p. Bolesława Widajewicza, zawiadowcy odcinka drogowego P. K. P. Aktywność organizacyj polskich w Lubieńcach stale wzrasta. Z drobnych składek powstał nowy Dom Strzelecki. Pomocy materialnej i moralnej udzielił wójt gminy inż. Krzyżanowski.

Do Lubieniec na poświęcenie Domu Strzeleckiego zjechało wielu przedstawicieli życia społecznego ze Stryja. Otwarcia dokonał starosta p. Harmata, przemawiali: prezes Widajewicz, inż. Krzyżanowski, ks. proboszcz Stankiewicz, starosta p. Harmata i inspektor szkolny mgr. Pachorek. W Domu Strzel. znajdą pomieszczenie wszystkie organizacje społeczne i gospodarcze.

Z Jarosławia

Z DZIAŁALNOŚCI L. M. K. Miejscowa L. M. K. ma szereg oddziałów dobrze prosperujących na terenie powiatu jarosławskiego. Do takich oddziałów dobrze prosperujących należy zaliczyć Pruchnik, który dzięki kierownictwu p. Koczyrkiewicza, pomyślnie się rozwija. Należy zaznaczyć, że człowiek ten oprócz pracy zawodowej pedagogicznej, z zamiłowaniem poświęca się pracy na niwie społecznej i urządzane przez niego imprezy i odczyty, dają pomyślne rezultaty. (Z. P.).

Z Sambora

Więzienie za znieważenie godła państwowego

Ubiegłego tygodnia stanął przed sądem samborskim grodzkim Wasyl Pilip z Błażowa, oskarżony o to, że w dniu 19 listopada br. w kancelarii gminnej wobec sołtysa i miejscowego nauczyciela przy sposobności rozsprzedaży nalepek z okazji 20-lecia Odzyskania Niepodległości wyraził się obelżywie o godle Rzplitej Polskiej, przez co popełnił przestępstwo z art. 153 k. k. Sąd skazał oskarżonego na 6 miesięcy bezwzględnego więzienia.

Z Krosna

Roboty inwestycyjne podnoszą dobrobyt wsi

Gmina Chorkówka, jedna z najuboższych dotychczas gmin wiejskich powiatu krośnieńskiego, zamieszkała prawie wyłącznie przez ludność małoi bezrolną, zmienia ostatnio swe oblicze w związku z dużymi możliwościami zarobkowymi przy robotach inwestycyjnych w krośnieńskim. Wyrazem ogólnej poprawy finansowej mieszkańców wymienionej gminy jest fakt zorganizowania na terenie Chorkówki Kasy Stefczyka, przy czym do organizatorów tej spółdzielni napływają masowe zgłoszenia członkowskie.

Sprawa budowy kolei Krosno-Przybówka

Sprawa aktualnego w krośnieńskim problemu budowy 14-kilometrowego odcinka kolejowego Krosno-Przybówka nie weszła dotychczas w stadium realizacji planów przy dalszej rozbudowie C. O. P., mimo, że odcinek ten umożliwiłby normalną komunikację kolejową Krosna z innymi powiatami C. O. P. Jak to już kilkakrotnie podnoszono połączenie Krosna z innymi powiatami C. O. P. przez Jasło jest niewygodne i nieodpowiednie. Powiat krośnieński jako najbogatszy w złoża mineralne powiat C. O. P., będący przytym siedzibą szeregu wielkich zakładów przemysłowych, winien otrzymać odpowiednią łączność komunikacyjną z innymi ośrodkami C. O. P., co zrealizować można przez budowę wymienionego odcinka kolejowego.

Z Przemyśla

REMONT BUDOWLI MIEJSKICH W PRZEMYŚLU. Zarząd miejski przeprowadził w b. roku cały szereg prac remontowych budowli miejskich. I tak dokonany został kosztem 40.686 zł. kapitalny remont budynku szkoły powszechnej im. św. Jadwigi, dalej przerobiono kosztem około 21 000 zł. budynek, mieszczący szkołę im. Mickiewicza, gdzie podciągnięto mury 1 piętra wraz z dachem, przerobiono dawne mieszkanie kierownika szkoły na dwie sale szkolne. Wreszcie dokonana została kapitalna przebudowa fasady budynku Zarządu miejskiego od strony plantacji, od strony ulic Kostrzewskiego i Sobińskiego kosztem 11.000 złotych.

„program radjowy"

SOBOTA, 31 GRUDNIA

Godz. 6.57 Lw. „Śliczna Gwiazdo miasta Lwowa". — 7.00 Dziennik poranny. — 7.15 Płyty. — 8.00 Lw. Koncert życzeń. — 8.50 Lw. Wiad. poranne. — 11.57 Sygnał czasu. — 12.03 Audycja południowa. — 14.00 Lw. Muzyka obiadowa — orkiestry Rozgł. Lw. pod dyr. T. Seredyńskiego. — 14.45 Lw. Wiad. gosp. — 14.50 Giełda lwowska. — 14.55 Lw. Program na jutro. — 15.00 Teatr Wyobraźni dla dzieci. — 15.30 Muzyka obiadowa. — 16.00 Dziennik popołudniowy. — 16.08 Wiad. gosp. — 16.20 „Kronika literacka" — J. E. Skiwski. — 16.35 Schumann: „Karnawał". — 17.00 Nabożeństwo na zakończenie „Starego Roku" z Krakowa. — 18.00 Lw. Wiad. bieżące z miasta i prowincji. — 18.05 Lw. Aktualna pogadanka sportowa. — 18.15 Lw. Rozmowa ze słuchaczami dyr. J. Petry'ego. — 18.30 „Audycja dla Polaków za granicą". — 19.15 „Na wesoło pod jemiołą" — koncert rozrywkowy. — 20.40 Dziennik wieczorny. Wiad. meteor. Wiad. sport. Nasz program na jutro. — 21.00 „Cyklon" — powieść mówiona F. Goetla. — 21.15 „Kalejdoskop sylwestrowy" — z Warszawy, Lwowa i Poznania. — 23.59 Powitanie Nowego Roku. — 24.05—2.00 Muzyka taneczna z płyt.

AUDYCJE ZAGRANICZNE

18.00 **Paris PTT. Koncert symf.**
19.15 **Praga. „Na zielonej łączce" — operetka Benesza.**
19.25 **Wrocław. Wielki wieczór sylwestrowy.**
21.00 **Mediolan. „Werther" — opera Masseneta.**
22.30 **Londyn. Reg. Muzyka taneczna zesp. Jacka Hyltona.**
22.45 **Deutschlandsender. Symfonia IX. Beethovena.**

NIEDZIELA, 1 STYCZNIA

Godz. 7.15 Kolęda „Nowy Rok bieży". — 7.20 Muzyka poranna. — 8.10 Lw. Program na dziś. — 8.15 Noworoczna gazetka rolnicza dla wsi. — 8.30 Lw. Poranek Rolnika. — 9.05 Muzyka popularna z płyt. — 9.25 „Śląscy betlejkarze", audycja muzyczno-słowna. — 10.00 Nabożeństwo z Katedry Poznańskiej. — 11.57 Sygnał czasu i hejnał. — 12.03 Poranek symfoniczny. — 13.00 Wyjątki z Pism Józefa Piłsudskiego. — 13.05 Międzynarodowa audycja noworoczna. — 13.20 Lw. Koncert Rozrywkowy w opr. W. Budzyńskiego. Wykonawcy: orkiestra Rozgł. Lwow. pod dyr. T. Seredyńskiego, soliści, oraz Szczepko i Tońko. — 14.45 Audycja dla dzieci. — 15.10 Lw. „Lwowska Warta" popularna audycja noworoczna. — 15.35 Lw. „Złota Księga Gmin". — 15.40 Audycja dla wsi. — 16.30 „Żółta szlafmyca albo kolęda na Nowy Rok". — 17.30 Wspomnienia z Sylwestra. Koncert rozrywkowy. W przerwie o godz. 18.10 Chwila Biura Studiów. — 19.00 Noworoczna audycja sportowa. — 19.35 Lw. Program na jutro. — 19.40 Lw. „Gospoda pod Lwem", audycja pióra W. Budzyńskiego. — 20.10 Lw. Wiad. sportowe lokalne. — 20.15 Audycje informacyjne. — 21.05 „Cyklon" powieść F. Goetla. — 21.20 Muzyka taneczna. — 21.40 „Telegramy noworoczne" wesoła audycja. — 22.20 Muzyka taneczna. — 23.55 Lw. Zakończenie audycji.

AUDYCJE ZAGRANICZNE

15.00 **Florencja. „Madame Butterfly" — opera Pucciniego.**
17.00 **Mediolan. Koncert symfoniczny.**
18.30 **Ryga. „Błękitna maska" — operetka Raymonda.**
19.00 **Wiedeń. „Wolny Strzelec" — opera Webera.**
19.10 **Hamburg. „Carmen" — opera Bizeta.**
19.30 **Lipsk. Koncert noworoczny z Gewandhaus.**
20.10 **Frankfurt. „Wieszczka Bożego Narodzenia" — opera.**
21.00 **Mediolan. „Hrabia Luksemburg" — operetka Lehara.**
21.30 **Radio Paris. „Czarne domino" — opera kom. Aubera.**
22.00 **Strasburg. „Paganini" — operetka Lehara.**
22.15 **Sztokholm. „Lohengrin" — opera Wagnera (akt III).**

OGŁOSZENIA

OKAZJA INWENTARZOWA!

Dostosowując się do potrzeb obecnej doby, postanowiłem wszelkie obuwie najlepszych fabryk zagranicznych, którego z powodu ograniczonego przywozu z zagranicy nie dosortuję, sprzedać po cenach znacznie zniżonych.

Obuwie przeznaczone do tej sprzedaży jest marki: **Baily-Szwajcaria Baly-Weden, For-ever, Berno, All-Right — Trebic, Probus,** jakoteż innych słynnych marek krajowych.

SZWEDZKIE KALOSZE i ŚNIEGOWCE marki Tretorn również są objęte tą sprzedażą.

CENY SĄ ZNIŻONE od 10% do 35% zależnie od rodzaju.

P. T. Klientela może się łatwo przekonać, jaką może osiągnąć korzyść z tej nadzwyczajnej sprzedaży.

GŁÓWNY SKŁAD OBUWIA

I. SCHLEIER

4030 **Lwów, Legionów 35.**

PRZEMYSŁ LUDOWY

SKLEP NAKŁADNI PRZEMYSŁÓW CHAŁUPNICZYCH

Spółdz. z odp. udz. **we Lwowie, ulica Akademicka l. 26**

poleca **wyroby regionalne, ludowe i chałupnicze:** wielki wybór zabawek drewnianych, zwierząt rzeźbionych, kasetek rzeźbionych i koszykarskich oraz lalek w strojach ludowych. Przybory kuchenne, płótna lniane szare, bielone kolorowe, samodziały wełniane na męskie ubrania i damskie kostiumy, kożuszki zakopiańskie, gunie i serdaczki haftowane, hafty i wszelkiego rodzaju ręczne roboty ludowe oraz ceramikę ludową z wszystkich dzielnic Polski.

Specjalny wybór materiałów obiciowych na meble oraz narzut, serwet, dywaników i kap lnianych i lniano wełnianych.

Wyłączna sprzedaż Centrali Bazarów Przem. Ludowego w Wilnie.

WIELKI WYBÓR RÓŻNORODNYCH NAJPIĘKNIEJSZYCH PAMIĄTEK REGIONALNYCH LWOWA 4012

Posad poszukują

Ogłoszenia w tej rubryce zamieszczamy po 3 grosze za słowo.

EKONOM
kawaler, lat 28, ukończona szkoła rolnicza, 10 lat praktyki, poszukuje posady. Na żądanie kaucja bankowa. Oferty: Dz. Polski „Poznańczyk". 11040

Różne

Inż. MIKOŚ EDWARD
Horochów, gdzie obecnie? Podać: Pietruszewski: Lwów, Halicka 20. 11076

STARĄ GARDEROBĘ
męską zamieniamy na najmodniejsze materiały bielskie. Telefon 114-58. 11052

NA SYLWESTRA
ubrania wizytowe, smokingowe, frakowe, wypożycza ceny niskie — Kołątaja 10, telefon 215-37. 11064

JANINA
Trzeciego Maja 5
wykonuje manicure dla Pań 50 gr. Abonament 1 zł. Dla Panów 50 gr. Abonament zł. 1.50. 11074

NIEMIŁĄ
woń zniszczonych lub alpakowych nakryć stołowych usuwa przez trwałe srebrzenie „Galwanoplater", Kopernika 14. 3941

UBRANIOZMIAN
zamienia starą garderobę męską BEZ DOPŁATY na bielskie materiały ubraniowe. Telefon 270-25 11051

S. O. S.
Czystość zbankrutuje, — Lwów nie urguje. — Sufity, posadzki zaniedbuje. — Dzwoń 259-17. 616

Wolne posady

SEKRETARKA
pisząca szybko na maszynie ze stenografią i odpowiednią praktyką poszukiwana. Języki obce pożądane lecz nie konieczne. Oferty z życiorysem i fotografią do Admin. „Fotografia". 11075

PRZEDSTAWICIELE-SPRZEDAWCY w każdej miejscowości potrzebni, — artykuł pierwszej potrzeby. „Natychmiast", Lwów, skrytka pocztowa 259. 11077

Mieszkania

W tej rubryce zamieszczamy wszelkie ogłoszenia mieszkaniowe przy 3 razach do 10 słów, 2 razy bezpłatnie.

ŁOZIŃSKIEGO 9.
2 pokoje i kuchnia komfortowe. 11053

5 PIĘKNYCH,
ciepłych pokoi, Kadecka 4, system korytarzowy. 10989

TRZYPOKOJOWE
pełnokomfortowe mieszkanie do wynajęcia. Bułgarska 3. Tel. 119-96. 11060

TRZY POKOJE
kuchnia, komfort, do wynajęcia — Potockiego 76. 11056

GARSONIERA
z kuchenką do wynajęcia, Listopada 112. 11058

CZTEROPOKOJOWE
mieszkanie, ciepłe, słoneczne do wynajęcia, Chodkiewicza 8. 11057

PIĘCIOPOKOJOWE
mieszkanie, komfortowe, słoneczne, centroogrzewane zaraz do wynajęcia, Ostrołęcka 7. 11059

TRZYPOKOJOWE
komfortowe, oraz garsoniera umeblowana tanio do wynajęcia. Pułaskiego 9. 11070

POKÓJ
z utrzymaniem 1—2 osobowy do wynajęcia. Batorego 34, m. 4. 11071

MIESZKANIE
dla pań z utrzymaniem, bez. Franciszkańska 7, m. 7. 11072

PRZEPIĘKNE
mieszkanie pięciopokojowe zpn. na całym pierwszym piętrze. Komfort nowoczesny. Wejście wprost, na piękny ogród. Wiadomość: Tarnowskiego 35/II. (Telefon 261-98). 11055

Kupno

W rubryce tej zamieszczamy ogłoszenia po 5 gr. za słowo kupieckie i handlowe po 10 groszy.

KUPIĘ
kamienicę nową w centrum. Wkład 60.000 zł. Listy do Adm. „Bez pośrednika".

Sprzedaż

W tej rubryce zamieszczamy ogłoszenia po 5 gr. za słowo kupieckie i handlowe po 10 groszy.

FIRANKI
narzuty, dekoracje wnętrz najtaniej wytwórnia Freilicha, Sykstuska 21. 3206

PĄCZKI
codziennie świeże. Cukiernia Europejska, St. Wohnout, Hetmańska 6. 11078

DOM PIĘTROWY
na Zamarstynowie do sprzedania. Pośrednicy wykluczeni. Listy do „Dz. P." „Gotówka 20.000". 11065

KAPELUSZE MĘSKIE najnowszych fasonów, czapki studenckie, wojskowe i sportowe po cenach przystępnych poleca **Chrześcijańska Wytwórnia — JANA WITTMANA**
Lwów, plac Trybunalski 1. 3633

3784 Proszek od **BÓLU GŁOWY** dla dorosłych ze zn. fabr. **KOWALSKINA** stosuje się również **PRZY PRZEZIĘBIENIU, GRYPIE i KATARZE**

Daj grosz na T. S. L.

SKLEP
spożywczy w dobrym miejscu do sprzedania. Wiadomość: Potockiego 24.
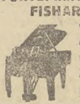
PARCELĘ
budowlaną, słoneczną na Łyczakowie tanio sprzedam. Dominikańska 2, nafciarnia.

PIANINO
sprzedam lub zamienię za fortepian, Kurkowa 5, m. 25. 11073

MEBLE kompletne oraz poszczególne urządzenia pokojowe poleca solidne i tanio **Fr. Zieliński** Lwów, Kołłątaja 8. Telefon 228-10. 3334

ALBUMY
dyplomy honorowe, oprawy reprezentacyjne, — artysta-introligator Krzywiecki, 3-go Maja cztery. 3893

FORTEPIANY, PIANINA FISHARMONIE

gwarantowane najtaniej sprzedaje, kupuje, mienia **HANAK**
Piłsudskiego 21, I. p. 332

TANIE
parcele budowlane przy ul. Janowskiej i Złotej oraz Zielonej górnej — sprzedaje Lwowskie Towarzystwo Browarów, ul. Kleparowska 18, tel. 298-80. 11001

JADALNIĘ
z orzecha kaukaskiego sprzeda pracownia stolarska, Asnyka 15. 11066

FORTEPIAN
Bösendorfer, okazyjnie do sprzedania z powodu wyjazdu. Listy do Adm. „Prawie nowy". 11061

NA NOWY ROK
KSIĄŻKA najpiękniejszy podarunek wybrać w **Księgarni Małopolskiej. Lwów, ul. Akademicka 16.** 3933

Ryby, drób, dziczyznę, poleca **M. WIRGA**
Lwów, ul. Sienkiewicza 3 tel. 105-56 — (za hotelem George'a). 3980

FUTRO
nowe, męskie, okazyjnie do sprzedania, ul. Józefa 7, pracownia futer. 11067

LORNETKI TEATRALNE poleca firma 2965 **KOPERNICKI i SYN**
Lwów, Hetmańska 12 tel. 234-24. P. K. O. 511 406

DOM SZTUKI **Lwów, ul. Fredry 1**
(A. WIŚNIEWSKI) **Telefon 284-73**
OKAZJE: MEBLE NOWOCZESNE i ANTYCZNE
TAPCZANY, DYWANY PERSKIE, OBRAZY. — Projektowanie wnętrz. — Własna pracownia stolarska i tapicerska. —
KUPNO — SPRZEDAŻ — ZAMIANA

Żarówki oszczędnościowe **Lampy** elektryczne oraz wszelkie **Instalacje** poleca **STANISŁAW CHĘĆ** Lwów Łyczakowska 4
Stałe pogotowie napraw. 3236 Telefon 118-56

POMOC LEKARSKA

ZAKŁAD TECH. DENTYSTYCZNY
J. BRANIEWSKIEGO
Lwów, ul. Akademicka 18 (nad sklepem Kusiałowicza)
Telefon 237 58. 3991 **Ceny niskie**

OBRAZY
oryginały malarzy polskich najtaniej, dogodne warunki
Salon Obrazów Malarzy Polskich
Lwów, PIŁSUDSKIEGO 11
telefon 265-86 3900

Reklama prowadzona niefachowo — to błądzenie na oślep. Ustrzeże Cię od tego pomoc fachowa, którą znajdziesz w dziale ogłoszeniowym

„Dziennika Polskiego"

CENNIK OGŁOSZEŃ

Ogłoszenia w tekście. Na pierwszej stronie zł. 0·90 W tekście od 2—5 str. zł. 0·70. W tekście od 6-tej do końca działu redakcyjnego zł. 0·50. Cała pierwsza strona zł. 1.100 Cała strona od 2—5 zł. 1.100. Cała strona od 6-tej zł. 650. — **Ogłoszenia za tekstem:** Ogłoszenia zwyczajne zł. 0·18. Cała strona zł. 450. Ogłoszenia wśród drobnych zł. 0·18 **Nekrologi:** zł 0·50 za mm. jednoszpalt. — **Ogłoszenia drobne:** Ogłoszenia drobne za wyraz zł. 0·05. handlowe po zł. 0·10 dla poszukujących pracy zł. 0·03 matrym. zł. 0·15 Podstawą obliczenia jest 1 mm. w jednym łamie; strona w tekście ma 4 łamy za tekstem 6 łamów. — **Komunikaty notatki, wzmianki kronikarskie, artykuły o treści handlowej, osobiste** zł 1·50 za mm. (strona 4-ro łamowa). — Ogłoszenia tabelaryczne i fantazyjne o 50% drożej.

Redaktor naczelny i kierownik działu politycznego — St. Starzewski; redaktor działu kobiecego — M. Orzechowska; kierownik działu sprawozdawczego — J. Bajorek; redaktor kroniki policyjnej — A. Medyński; kierownik Kroniki Małopolski — B. Pawlik; redaktor działu sportowego — M. Kobiak; telefony własne — Kl. Hrabyk.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI „DZIENNIKA POLSKIEGO": Lwów, ul. Zimorowicza 15. Telefony: sekretariat i sprawozdawcy 114-98, 262-42. — Administracja 274-44. — KANTOR OGŁOSZEŃ i PRENUMERAT ul. ZIMOROWICZA 15. telefon 240-42. Konto P. K. O. 506.250

Wydawca: Małopolskie Wydawnictwo we Lwowie, Sp. z o. o. Drukarnia Spółki Wydawniczej „Słowa Polskiego", Lwów, ul. Zimorowicza 15.